

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΗ 18 ΙΟΥΝΙΟΥ 1963

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ
280

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ & ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

Αριθ. πρωτ. 61042/3520

Περὶ τοῦ ὥρολογίου καὶ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τοῦ ἑσπερινοῦ τμήματος Τεχνιτῶν Ὑδραυλικῶν Ἐγκαταστάσεων τῶν Κατωτέρων Τεχνικῶν Σχολῶν.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ Ν.Δ. 3971/1959 καὶ τὴν ὑπ' ἀριθμ. 2)5-1-1962 πρᾶξιν τοῦ Α. Σ.Ε.Π. Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως, ἀποφασίζομεν :

Καθορίζομεν ὡς ἀκολουθῶς τὰ τοῦ ὥρολογίου καὶ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τοῦ ἑσπερινοῦ τμήματος Τεχνιτῶν Ὑδραυλικῶν Ἐγκαταστάσεων τῶν Κατωτέρων Τεχνικῶν Σχολῶν.

Ἄρθρον 1.

Διδασκόμενα μαθήματα Ἑβδομαδιαῖαι ὥραι διδασκαλίας
Τάξ.Α'. Τάξ.Β'. Τάξ.Γ'. Τάξ.Δ'.

1. Θρησκευτικά	1	1	1	—
2. Ἑλληνικά	4	4	2	2
3. Ἱστορία	1	1	1	—
4. Γεωγραφία	—	1	1	—
5. Μαθηματικά	4	3	2	—
6. Φυσικὴ	1	1	1	—
7. Χημεία - Ὑλικά	—	1	1	—
8. Ἀγωγὴ Πολίτου-Οἰκονομικά	—	—	—	2
9. Ὑγιεινὴ - Ἀσφάλεια ἐργασίας	—	—	1	—
10. Μηχανὴ Τεχνολογία	2	1	—	—
11. Ἑγκ)σεις ὑδρεύσεως	—	3	2	3
12. » ἀποχετεύσεως	—	—	2	3
13. Ἑγκ. κεντρ. θερμάν.	—	—	2	4
14. Ἡλεκτροτεχνία	—	—	—	1
15. Σχέδιον	3	—	—	—
16. Ὁργάνωσις Ἐπαγγ. Ὑδρ. Τεχνίτου	—	—	—	1
17. Ἐργ)καὶ ἀσκήσεις	4	4	4	4

Σύνολον 20 20 20 20

Ἐργαστηριακαὶ ἀσκήσεις ἐπὶ πλέον διὰ μαθητὰς μὴ ἐργαζομένους κατὰ τὴν ἡμέραν εἰς ὑδραυλικὰς ἐγκαταστάσεις.

12 12 12 12

Ἄρθρον 2.

Θρησκευτικά

1. Τάξις Α' (ὥραι 1)

Ὁ Βίος τοῦ Κυρίου ἐκ τῶν θείων πηγῶν.

α) Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου (Λουκᾶ α' 26-28)
β) Ἡ Γέννησις τοῦ Κυρίου Ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ (Λουκᾶ β' 1-20).

γ) Ἡ Φυγὴ καὶ διαμονὴ τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὴν Αἴγυπτον (Ματθ. β' 13-23).

δ) Ὁ Ἰησοῦς δωδεκαετής (Λουκᾶ β' 40-52).

ε) Ἡ βάπτισις τοῦ Ἰησοῦ καὶ ὁ ἐν ἐρήμῳ πειρασμὸς (Ματθ. γ' 13-17-8'1-11).

στ) Τὸ ἐν Κανᾷ θαῦμα (Ἰω. β' 1-11).

ζ) Ὁ Ἰησοῦς ἐκδιώκει τοὺς ἐμπόρους ἐκ τοῦ Ναοῦ (Ἰω. β' 13-23).

η) Ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ Σαμαρεῖται (Ἰω. δ' 4-42).

θ) Ἡ θεραπεία τοῦ παραλυτικοῦ δούλου τοῦ ἑκατοντάρχου τῆς Καπερναοῦμ (Ματθ. η' 1-13).

ι) Οἱ δώδεκα Ἀπόστολοι καὶ αἱ ὁδηγίαι τοῦ Κυρίου πρὸς αὐτοὺς (Ματθ. ι' 1-42).

ια) Ἡ παραβολὴ τοῦ σπορέως (Λουκᾶ η' 4-15).

ιβ) Ὁ Ἰησοῦς περιπατεῖ ἐπὶ τῆς θαλάσσης (Ματθ. ιδ' 22-34).

ιγ) Ἡ Θεραπεία τοῦ παραλύτου τῆς Βηθεσδα (Ἰω. ε' 1-15).

ιδ) Ἡ Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος (Ματθ. ιζ' 1-9).

ιε) Ἡ Θεραπεία τοῦ ἐκ γενετῆς τυφλοῦ (Ἰω. θ' 1-41).

ιστ) Ἡ παραβολὴ τοῦ Καλοῦ Σαμαρείτου (Λουκᾶ ι' 25-37).

ιζ) Ἡ παραβολὴ τοῦ ἄφρονος πλουσίου (Λουκᾶ ιβ' 13-22).

ιη) Ἡ παραβολὴ τοῦ ἀσώτου Υἱοῦ (Λουκᾶ ιε' 11-32).

ιθ) Ἡ Θεραπεία τῶν δέκα λεπρῶν (Λουκᾶ ιζ' 11-19).

κ) Ἡ παραβολὴ τοῦ Τελώνου καὶ Φαρισαίου (Λουκᾶ ιη' 9-15).

κα) Ὁ Ἰησοῦς καὶ τὰ παιδιὰ (Μάρκου ι' 13-16).

κβ) Ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ πλούσιος νεανίσκος (Μάρκου ι' 17-28).

κγ) Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου καὶ ἡ Θρησκευτικὴ εἴσοδος τοῦ Ἰησοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα (Ἰω. ια' 1-44 καὶ ιβ' 1-2 καὶ 12-19).

κδ) Ἡ παραβολὴ τῶν ταλάντων (Ματθ. κε' 14-30).
κε) Ὁ ἔλεγχος τῆς ψευδοευλαβείας τῶν Φαρισαίων ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ (Ματθ. κγ' 1-39).

κστ) Ἡ μέλλουσα κρίσις (Ματθ. κδ' καὶ κε').

κζ) Τὰ πάθη τοῦ Κυρίου : Ὁ Μυστικὸς Δεῖπνος (προπαρασκευὴ καὶ σημασία του, σύλληψις, προανάκρισις καὶ καταδίκη τοῦ Ἰησοῦ, ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου, Σταυρώσις καὶ Ταφὴ αὐτοῦ.

(Αἱ περικοπαὶ κατ' ἐλευθερίαν ἐκλογὴν τοῦ διδάσκοντος).

κη) Ἡ Ἀνάστασις, αἱ ἐμφανίσεις καὶ ἡ Ἀνάληψις τοῦ Κυρίου.

(Αἱ περικοπαὶ κατ' ἐλευθέραν ἐκλογὴν τοῦ διδάσκοντος).

Μεθοδικὴ παρατήρησις :

Ἡ διδασκαλία τῶν Εὐαγγελικῶν περικοπῶν δὲν θὰ λαμβάνῃ τὸν φιλολογικὸν χαρακτήρα τῆς ἐρμηνείας τῶν κειμένων τῶν ἀρχαίων συγγραφέων, οὐδὲ τὸν τύπον τῆς ἐρμηνείας τῆς Βίβλου, ὡς ἐν τοῖς σχολείοις τῆς Μέσης Παιδείας, ἀλλὰ θὰ περιορίζεται εἰς τὴν ἐπὶ τροχάδην ἀνάγνωσιν καὶ ἀπόδοσιν τῆς περικοπῆς καὶ τὴν ἐπεξηγήσιν τῶν πλέον βασικῶν σημείων (ὀνομάτων, ἐθίμων, ἱστορικῶν τοποθετησέων τοῦ γεγονότος κλπ.) πρὸς πλήρη κατανόησιν τοῦ περιεχομένου ὑπὸ τῶν μαθητῶν καὶ εὐχερестέραν ἐξαγωγὴν τοῦ ὁρησκευτικοῦ ἢ ἠθικοῦ διδάγματός ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ ρίπτεται τὸ βάρος τῆς διδασκαλίας.

2. Τάξις Β' (ᾧραι 1)

Στοιχεῖα Λειτουργικῆς.

Εἰσαγωγή :

α) Ἡ Ὁρθόδοξος Χριστιανικὴ λατρεία.

β) Ἡ ἱστορικὴ ἐξέλιξις τῆς λατρείας.

Περὶ Ἑορτῶν.

α) Περὶ τῶν ἑορτῶν (γενικῶς) Ὁρησκευτικαὶ ἑορταί, ἑορταὶ Ἀγίων.

β) Ὁ Εὐαγγελισμὸς καὶ ὁ ἱατρὸς Λουκᾶς.

γ) Δημήτριος ὁ Μυροβλήτης καὶ Νέστορ, οἱ μάρτυρες.

δ) Αἱ Δεσποτικαὶ ἑορταὶ (ἀκίνητοι-κίνηται).

ε) Αἱ Δεσποτικαὶ ἑορταὶ (κίνηται).

στ) Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος.

Θεία Λειτουργία καὶ συνδεόμεναι ἀκολουθίαι.

α) Ἡ Θεία λειτουργία (περὶ τῆς Θ. λειτουργίας θεωρουμένης ὡς ἀναιμάκτου θυσίας καὶ δραματικῆς ἀναπαραστάσεως τῆς ζωῆς τοῦ Χριστοῦ—ἡ προσκομιδὴ καὶ τὰ ἱερὰ σκεύη καὶ καλύμματα).

β) Ἡ Θεία λειτουργία (ἡ λειτουργία τῶν κατηχομένων—ἡ λειτουργία τῶν πιστῶν).

γ) Ἡ Θεία λειτουργία (Ἡ Ἀγία ἀναφορὰ—ἡ λειτουργία τῶν προηγουμένων δώρων καὶ αἱ ἄλλαι λειτουργίαι γενικῶς).

δ) Αἱ συνδεόμεναι πρὸς τὴν Θ. λειτουργίαν ἀκολουθίαι (ἐσπερινὸς—ἀπόδειπνον—μεσονύκτιον—ᾧραι—ἄρθρος γενικῶς).

ε) Ὁ Πρωτομάρτυς Στέφανος καὶ Βασίλειος ὁ Μέγας. Μυστήρια καὶ Μυστηριακαὶ Τελεταί.

α) Τὰ Μυστήρια (περὶ τῶν Μυστηρίων γενικῶς—τὸ βάπτισμα—τὸ χρῆσμα).

β) Τὰ μυστήρια (ἡ ἐξομολόγησις—ἡ Θεία εὐχαριστία—ἡ Ἱερωσύνη).

γ) Τὰ Μυστήρια (τὰ ἄμφια τῶν Ἱερῶν—ὁ Γάμος—τὸ εὐχέλαιον).

δ) Μυστηριακαὶ τελεταί (Ὁ Μέγας καὶ Μικρὸς ἁγιασμοὶ οἱ παρακλητικοὶ κόνονες—τὰ μνημόσυνα).

ε) Ἡ Ἀγία Φιλοθέη ἡ Ἀθηναία.

Ὑμνολογία.

α) Ὑμνολογία (γενικὰ περὶ τῆς ὕμνολογίας τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ τῆς ἀναπτύξεώς της—οἱ σπουδαιότεροι ὕμνογράφοι).

β) Ὑμνολογία (ἀνάγνωσις καὶ ἀπόδοσις τῶν κυριωτέρων ὕμνων τῆς Ἐκκλησίας μας).

γ) Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός.

Ὁ Τόπος τῆς Λατρείας.

α) Ἡ ἱστορία τοῦ Χριστιανικοῦ ναοῦ (προϊστορία—κατακόμβαι—συμβολικαὶ παραστάσεις).

β) Ἡ ἱστορία τοῦ Χριστιανικοῦ Ναοῦ (Ἀρχιτεκτονικὸν ρυθμοί).

γ) Τὰ μέρη τοῦ Ναοῦ.

δ) Ἡ Ἀγιογραφία τοῦ Ναοῦ.

ε) Τὰ ἱερὰ σκεύη καὶ ἀντικείμενα τοῦ ναοῦ (ἐκτὸς τῆς Θ. Εὐχαριστίας). Τὰ καλύμματα τῆς Ἀγίας Τραπέζης).

στ) Τὰ λειτουργικὰ βιβλία τῆς Ἐκκλησίας μας.

ζ) Κωνσταντῖνος Καὶ Ἑλένη οἱ ἱσαπόστολοι καὶ Ἅγιοι.

η) Παῦλος ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἑθνῶν.

Μεθοδικαὶ παρατηρήσεις :

Ἡ ἐν τῷ προγράμματι τῆς τάξεως ταύτης ὕλη ἐκ τοῦ ἀγιολογίου δέον νὰ διδάσκεται ἐπικαίρως καὶ κατὰ τὸ

δυνατὸν ἐγγὺς τῶν ἐπετελῶν τῆς μνήμης ἐκάστου ἀγίου, δέον οὐχ' ἤττον νὰ λαμβάνεται φροντίς, ὅπως ἡ διδασκαλία αὕτη ἐντάσσεται, κατὰ κανόνα, μεταξὺ τῶν μειζόνων κεφαλαίων τῆς Λειτουργικῆς, ἵνα μὴ διασπᾶται ἡ ἐνότης αὐτῶν.

3. Τάξις Γ' (ᾧραι 1)

Χριστιανικὴ διδασκαλία, ἱστορία καὶ ἠθική.

Περικοπαὶ ἐκ τοῦ Εὐαγγελίου :

α) Ἡ ἐπὶ τοῦ θρόνου ὁμιλία (Ἀνάγνωσις καὶ ἀνάπτυξις).

β) Περικοπαὶ ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου (γ' 31-38, ιδ' 15-21, ιε' 1-27, ιζ' 1-26).

Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία :

α) Σημασία τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐξαρσις τῆς Ὁρθοδοξίας εἰδικώτερον.

β) Ἡ ἱδρυσις τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἡ ζωὴ τῶν πρώτων χριστιανῶν.

γ) Ἡ ἐκπολιτιστικὴ ἐπίδρασις τοῦ χριστιανισμοῦ ἐπὶ τῆς ἀνθρωπότητος.

δ) Ἡ διαμόρφωσις τῶν διαφορῶν Χριστιανικῶν ὁμολογιῶν μὲ κατακλιθεὶς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν ὡς τὴν μόνην ἀληθινὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ.

στ) Αἱ ἐν Ἑλλάδι δεῶσαι Ὁρησκευτικαὶ προπαγάνδαι καὶ αἱ κακοδοξίαι τῶν (τὸ βάρος θὰ ριφθῇ εἰς τὰς ἐπιχωριζούσας προπαγάνδας).

Θέματα ἐκ τῆς Χριστιανικῆς Ἠθικῆς.

α) Ἡ ἐργασία ὡς εὐλογία καὶ ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν ἄνθρωπον.

β) Ἡ ἐντιμότης καὶ εὐσυνειδησία κατὰ τὴν ἀσκήσιν τοῦ ἐπαγγέλματος μας.

γ) Τὸ πνεῦμα τῆς συνεργατικότητος καὶ ἀλληλεγγύης κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐργασίας μας.

δ) Ἡ πειθαρχία πρὸς τοὺς προϊσταμένους μας καὶ ἡ εὐκρινὴς βοήθεια εἰς τοὺς μαθητευομένους μας.

ε) Ὁ σεβασμὸς τῆς ξένης ἰδιοκτησίας.

στ) Ἡ ἐθελοντικὴ ἐργασία διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν εὐγενῶν σκοπῶν.

ζ) Τὸ ἐργαζόμενον παιδί καὶ ἡ οἰκογένεια.

η) Ὁ Χριστιανισμὸς καὶ τὸ σῶμα.

θ) Ἡ Ψυχαγωγία καὶ ὁ Χριστιανισμὸς.

ι) Ὁ Χριστιανισμὸς καὶ ὁ Τεχνικὸς πολιτισμὸς.

Μεθοδικαὶ παρατηρήσεις :

Τὸ πρῶτον μέρος διδάσκεται εἰς τὸ Α' ἐξάμηνον καὶ τὸ δὲ δεύτερον καὶ τρίτον εἰς τὸ δεύτερον.

Τὰ θέματα τοῦ Β' μέρους δέον νὰ ἐκτίθενται ἄνευ φανατισμοῦ καὶ μετὰ πάσης ἀντικειμενικότητος.

Τὰ θέματα τοῦ Γ' μέρους δέον νὰ ἀναπτύσσωνται ὑπὸ τύπον ὁμιλίας, εἰς ἣν νὰ ἐπακολουθῇ ἐλευθέρᾳ συζήτησις πρὸς πλήρη ἀποσάφισιν τῶν λεχθέντων καὶ ἀφομοίωσιν.

Ἄρθρον 3.

Ἑλληνικά.

1. Σκοπὸς :

Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τῶν Ἑλληνικῶν εἶναι : α) νὰ καταστήσῃ ἱκανοὺς τοὺς μαθητάς : α) νὰ ἐκφράζωσι προφορικῶς καὶ δικτυπῶσι γραπτῶς τὰ διανοήματα τῶν κατὰ τρόπον ὀρθόν, σαφῆ, ἀκριβῆ, πλήρη καὶ ἄνευ περιττολογιῶν καὶ ἀνάλογον πρὸς τὰς πνευματικὰς αὐτῶν ἱκανότητας, β) ν' ἀνιλαμβάνωνται ὀρθῶς τὸν προφορικὸν λόγον καὶ τὰ γραπτὰ κείμενα καὶ γ) ἀναπτύξωσι καὶ διαμορφώσωσιν τὴν προσωπικότητα τῶν προπαρασκευασθῶσι δὲ διὰ τὸν βίον, ἰδίᾳ τὸν ἐπαγγελματικόν, δεδομένου ὅτι ἡ γλῶσσα εἶναι τὸ κύριον μέσον ἐπικοινωνίας ἐν τε τῇ κοινωνικῇ καὶ τῇ οἰκονομικῇ βίῳ,

β) νὰ κατευθύνῃ τὸν μαθητὴν πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς πρὸς ἀνάγνωσιν ἐφέσεως αὐτοῦ μὲ τὰ εὐγενέστερα δημιουργήματα τῆς Ἑλληνικῆς Λογοτεχνίας καὶ καταστήσῃ τοῦτον ἱκανὸν νὰ διακρίνῃ καὶ ἐκτιμᾷ τὸ ἄριστον καὶ πρὸς αὐτὸ πάντοτε νὰ κατατείνῃ καὶ

γ) νὰ καλλιεργήσῃ τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τὸν Ἑλληνοχριστιανικὸν πολιτισμὸν διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἀρίστων δημιουργημάτων τῆς Ἑλληνικῆς λογοτεχνίας.

Γ'. Τάξεις

Ἀναγνώσματα καὶ Γραμματικὴ ὥραι	1 καθ'	ἐβδομάδα
Ἐκθέσεις	» 1 »	»
Σύνολον	2	
Τάξεις Δ'.		
Ἀναγνώσματα καὶ Γραμματικὴ ὥραι	1 καθ'	ἐβδομάδα
Ἐκθέσεις	» 1 »	»
Σύνολον	2	

2. Διδακτέα ὕλη :

1. Τάξις Α' (ὥραι 4)

Ἀναγνώσματα (ὥραι 1 καθ' ἐβδομάδα)

Ἀναγνώσματα ἐξ ἐγκεκριμένης συλλογῆς Νεοελληνικῶν ἀναγνώσμάτων (καθαρευούσης καὶ Δημοτικῆς, πεζῶν καὶ ποιημάτων). Τὰ περιεχόμενα ἔργα (ἢ ἀποσπάσματα αὐτῶν) δεόν νὰ εἶναι ἔργα δοκίμων Ἑλλήνων συγγραφέων, ἀνάλογα, κατὰ τὴν μορφήν, τὸ περιεχόμενον καὶ τὴν ἔκτασιν αὐτῶν, πρὸς τὰς πνευματικὰς ἰκανότητας τῶν μαθητῶν τῆς τάξεως. Αἱ διασκευαὶ δεόν κατὰ κανόνα νὰ ἀποκλείωνται. Ἐὰν κείμενον τι κρίνεται ἐκτεταμένον, εἶναι δυνατόν νὰ λαμβάνεται τμήμα μόνον αὐτοῦ, ἀποτελοῦν πάντως ἐνιαῖον ὅλον ἀπὸ τε λογικῆς καὶ αἰσθητικῆς ἀπόψεως, προηγουμένης ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ εἰσγωγικῆς πλευρᾶς διὰ τὴν κατανόησιν τοῦ ἀναγνωσθησομένου.

Κατὰ τὴν διδασκαλίαν εἶναι δυνατόν νὰ χρησιμοποιῶνται ἐν μέτρῳ ἀξιόλογα πεζὰ ἢ ἔμμετρα δημοσιεύματα τοῦ ἡμερησίου ἢ περιοδικοῦ τύπου, δημοσιευθέντα ἐπ' εὐκαιρίᾳ Ἑθνικῶν ἐπετείων ἢ μεγάλων Χριστιανικῶν ἑορτῶν ἢ ἄλλων σπουδαίων γεγονότων.

Ἡ διδασκαλία δεόν νὰ συμπληροῦται δι' ἀναζητήσεως ὑπὸ τῶν μαθητῶν ἢ παροχῆς εἰς αὐτοὺς ὑπὸ τοῦ διδάσκοντος πληροφοριῶν περὶ τοῦ συγγραφέως, τῆς ἐποχῆς καὶ τῆς δράσεως αὐτοῦ καὶ διὰ τῆς τοποθετήσεως ἐν τόπῳ καὶ χρόνῳ τῶν ἐν τῶν ἀναγνώσματι ἐκτιθεμένων.

Κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν ἀναγνώσμάτων, ἀλλὰ καὶ εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν, δεόν νὰ καταβάλλεται ἰδιαιτέρα προσοχὴ διὰ τὴν ὑπὸ τῶν μαθητῶν ὀρθὴν γλωσσικὴν διατύπωσιν τῶν νοημάτων των καὶ ἐν τῷ προφορικῷ λόγῳ.

Γραμματικὴ (τῆς καθαρευούσης ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν τῆς Δημοτικῆς—ὥραι 2 καθ' ἐβδομάδα).

- α) Ὁ συλλαβισμὸς κανόνες καὶ ἀσκήσεις ἐφαρμογῆς.
- β) Αἱ συνηθέστεραι τῶν δαδουμένων λέξεων.
- γ) Τονισμὸς τῶν λέξεων. Γενικοὶ κανόνες τοῦ τονισμοῦ.

Ὀνομασία τῶν λέξεων ἀπὸ τοῦ τονισμοῦ.

δ) Τὰ ἄρθρα. Κλίσις αὐτῶν.

ε) Ὀνόματα οὐσιαστικά καὶ γένη αὐτῶν. Ἀνάγνωσις τῶν διὰ σχηματισμοῦ ὁμάδων ἐξ αὐτῶν (ὀνόματα ζῶων, μετᾶλλων, ὀρυκτῶν, φυτῶν, ἐργαλείων, τριφῶν, ἐνδυμάτων, ἀντικειμένων τοῦ οἴκου κλπ.).

στ) Εἰσαγωγή τῶν μαθητῶν εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς κλίσεως ὡς μεταβολῆς τῆς μορφῆς τῶν οὐσιαστικῶν ὀνομάτων. Διάκρισις κλιτῶν καὶ ἀκλιτῶν λέξεων.

ζ) Ἀναγνώρισις τῶν ἀριθμητικῶν καὶ ἀσκήσεις εἰς τὴν ὀρθογραφίαν αὐτῶν.

η) Ἀναγνώρισις τῶν ἐπιθέτων καὶ διάκρισις αὐτῶν ὑπὸ τῶν οὐσιαστικῶν.

θ) Ρήματα. Τὰ βαρύτερα ἐνεργητικά εἰς ω καὶ κλίσις αὐτῶν εἰς τὸν ἐνεστώτα. Τὰ πρόσωπα τοῦ ρήματος. Ὀρθογραφικοὶ τινες κανόνες περὶ αὐτῶν (γραφὴ τῶν ρημάτων εἰς αἰνω—ευω—αιρω—ωνω—ερω—αιρνω—ερνω—ιζω—ινω—υνω—ιαζω. Αἱ ἐξαίρεσεις (μένω—δενω—σέβομαι—ὁμοιάζω—ἄθροίζω—δανεῖζω—κατακλύζω κλπ.) γραφὴ τῶν μετοχικῶν κατ' ἑξῆς—οντας—εντας—μενος.

ι) Εἰσαγωγή εἰς τὴν ἔννοιαν τῶν χρόνων τοῦ ρήματος παρόντος παρελθόντος καὶ μέλλοντος. Σχηματισμὸς τοῦ ἐνεργητικοῦ ἐνεστώτος, παρατατικοῦ καὶ μέλλοντος.

ια) Ἀσκήσεις ἐπὶ τῆς κλίσεως τῶν βοηθητικῶν ρημάτων ἔχω καὶ εἶμαι.

ιβ) Διάκρισις τῶν βαθμῶν τοῦ ἐπιθέτου (παραθετικῶν).

ιγ) Ἡ ἀντωνυμία, ἰδίᾳ ἡ προσωπική, δεικτική καὶ ἡ κτητική (ἄνευ κλίσεως αὐτῶν).

ιδ) Κλίσις τῶν οὐσιαστικῶν.

Αἱ πτώσεις—κλίσις τῶν ἄρθρων, ὀνόματα οὐσιαστικά, κύρια καὶ προσηγορικά, οὐσιαστικά μὲ ἓνα τύπον καὶ ἓν γένος (ὁ ἀνὴρ, ἡ γυνή, ὁ ἄνδρας ἡ γυναῖκα τὸ ξύλον). Οὐσιαστικά μὲ ἓνα τύπον καὶ δύο γένη (ὁ γραμματεὺς—ἡ γραμματεὺς ὁ ἱατρὸς—ἡ ἱατρὸς, ὁ ταμίας—ἡ ταμίας). Οὐσιαστικά μὲ δύο τύπους καὶ δύο γένη (ὁ δάσκαλος—ἡ διδασκάλισσα—ὁ μαθητὴς—ἡ μαθήτρια, ὁ καθηγητὴς—ἡ καθηγήτρια, ὁ καθαριστής—ἡ καθαρίστρια, ὁ ἀνθοπώλης—ἡ ἀνθοπώλις κλπ.).

Οὐσιαστικά τῆς Α' κλίσεως ἀρσενικά καὶ θηλυκά. Ἀναγνώρισις τύπων τῆς καθαρευούσης διαφερόντων τῶν τῆς δημοτικῆς. Διδασκαλία τῆς δοτικῆς ἐξ ἀφορμῆς ἀναγνώσμάτων καὶ ἐκφράσεων χρησιμοποιοῦμένων ἐν τῷ προφορικῷ λόγῳ, ἐν τῇ ἀλληλογραφίᾳ κλπ. (ἐν τῷ μεταξῷ, δόξα τῷ θεῷ, ἐν Ἀθήναις, ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἐν Κορίνθῳ, ἐν τάξει, ὑπ' ὄψει, ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἐν τοῦτοις, ἐν σχέσει, σὺν θεῷ, μνήσθητί μου Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου, ἐν γένει, ἐν ὄλῳ, ἐν μέρει ἐπὶ τοῖς ἑκατόν, δόξα πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ Ἀγίῳ πνεύματι).

Οὐσιαστικά τῆς Β' κλίσεως. Ἀρσενικά, θηλυκά καὶ οὐδέτερα καὶ ἀναγνώρισις διαφορῶν μεταξὺ τύπων τῆς καθαρευούσης καὶ τῆς δημοτικῆς.

Οὐσιαστικά τῆς Γ' κλίσεως :

Κλίσις τῶν ἀπαντῶντων συνηθέστερον, θηλυκὰ εἰς ις—εως—οὐδέτερα εἰς κ—ατος, ος—ους. Ἐκ τῶν μονοσυλλαβῶν τὰ φῶς, δρῦς, πῦρ, γάλα, ὕδωρ, χεῖρ. Τὰ κύρια ὀνόματα, ἰδίᾳ τὰ ἀπαντῶντα εἰς τὰ ἀναγνώσματα καὶ εἰς τὸ μάθημα τῆς ἱστορίας.

ιε) Ἐπίθετα. Κλίσις ἐπιθέτων κατὰ τὴν πρώτην καὶ δευτέραν κλίσιν. Ἐπίθετα τῆς γ' κλίσεως εἰς υς—εἰα. Ἐπίθετα τῆς γ' κλίσεως τριγενῆ καὶ δικατάληκτα εἰς ης—ης—ες—ων—ον (εὐγενής—σώφρων). Ἀνώμαλα ἐπίθετα, τὰ συνηθέστερα, (πολύς, μέγας κλπ.).

Τὰ παραθετικά τῶν ἐπιθέτων. Ὀρθογραφικοὶ περὶ αὐτῶν κανόνες.

Ἐκ τῶν ἀνωμάτων παραθετικῶν τὰ συνηθέστερα. Ἐπίθετα ἄνευ παραθετικῶν.

ιστ) Τὰ ἀριθμητικά. Ἀπόλυτα, τακτικά, πολλαπλασιαστικά.

ιθ) Ἀντωνυμιαὶ καὶ κλίσις αὐτῶν. Κυρίως αἱ προσωπικαί, δεικτικά, καὶ κτητικά.

ιη) Ρήματα. Σχηματισμὸς τῶν χρόνων τῶν ἐνεργητικῶν βαρυτόνων ρημάτων—συλλαβικὴ καὶ χρονικὴ αὔξησις. Ρήματα ἀρχόμενα ἀπὸ φωνήεντος καὶ μὴ λαμβάνοντα χρονικὴν αὔξησιν (εὐρίσκομαι—εὐρίσκω—ἀντικρύζω—ἀντίκρυσσα κλπ) Ὁ ἀναδιπλασιασμὸς, μόνον εἰς τὰς εὐχρηστοὺς μετοχὰς (πεπεισμένος, ἐγγεγραμμένος, ἀπεσταλμένος, συνδεδεμένος, ἐγκεκριμένος, ἐπιτετραμένος, δεδηλωμένος, ἐκτεθειμένος, τετριμμένος, ἐγκαταλελειμμένος, πεπειραμένος, πεπραγμένος, δεδηλωμένος, ἐκτεθειμένος (τὰ πεπραγμένα) συνεσταλμένος, τεταμένος (τεταμένοι σχέσεις), διεφθαρμένος, δειδικασμένος, τὸ δειδικασμένον) κατελιγμένος) ἢ θέσις εἶναι κατελιγμένη) δεδουλευμένος (μισθός) κεκλιμένος (κεκλιμένον ἐπίπεδον) κεκυρωμένος (κεκυρωμένον) ἀντίγραφον, κεχαριτωμένος, (κεχαριτωμένη Μαρία), προσκεκολλημένος, ἀποσυντιθεμένος, καταβεβλημένος, ἀπολολῶς (τὸ ἀπολωλὸς πρόβατον), προσβεβλημένος, βεβαρυμένος, συγκεκριμένος κλπ.).

Σημείωσις :

Κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς Γραμματικῆς δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἡ τήρησις τῆς σειρᾶς καθ' ἣν ἔχει καταχωρισθῇ ἡ διδακτέα ὕλη εἰς τὸ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα (π.χ. ἐνδείκνυται νὰ προηγηθῇ ἡ διδασκαλία τῶν ὀνομάτων τῆς Β' κλίσεως τῆς διδασκαλίας τῶν τῆς Γ').

Συντακτικὸν (Κατὰ τὰς ὥρας τῆς Γραμματικῆς τῶν ἀναγνώσμάτων καὶ τῶν ἐκθέσεων).

Ἡ ἀπλὴ πρότασις. Ὅροι τῆς ἀπλῆς προτάσεως, ὑποκείμενον, ρῆμα, ἀντικείμενον, συνδετικόν, κατηγορούμενον,

Χρήσις τῶν μορίων θά, νά, ἄς κλπ. εἰς τὸν σχηματισμὸν συνθέτων, ἢ περιφραστικῶν τύπων ρήματος. Ἀσκήσις τῶν μαθητῶν εἰς σχηματισμὸν ἀπλῶν προτάσεων μετὰ τὰ ρήματα ἔχω καὶ εἶμαι ὡς βοηθητικά.

Ἐκθέσεις (ὥραι 1 καθ' ἑβδομάδα) :

Αἱ ἐκθέσεις εἶναι γραπταὶ καὶ δὴ εἰς τακτικὰς ὥρας, τοῦλάχιστον δις κατὰ μῆνα ἐν τῇ τάξει, μὴ ἀποκλειομένης καὶ τῆς ἐπὶ πλέον γραφῆς ἐκθέσεων κατ' οἶκον. Τὰ θέματα αὐτῶν εἶναι ποικίλα, λαμβανόμενα ἐκ τοῦ οἰκογενειακοῦ τοῦ σχολικοῦ τοῦ κοινωνικοῦ καὶ τοῦ ἐπαγγελματικοῦ βίου. Πρὸς τοῦτοις ἡ πρὸς γραπτὴν διατύπωσιν ἱκανότης τῶν μαθητῶν καλλιεργεῖται διὰ συντάξεως καὶ ἀποστολῆς ἐπιστολῶν εἰς πρόσωπα πραγματικά (π.χ. ἐπιστολὴ πρὸς εὐεργέτην τοῦ σχολείου, πρὸς ἀσθενῆ συμμαθητὴν πρὸς συμμαθητὴν μετεγγραφέντα εἰς ἄλλην σχολήν, ἀλληλογραφίαν μετὰ μαθητῶν ἢ τάξεων μεμακρυσμένων σχολῶν). Ἰδιαιτέρως ἀσχοῦνται οἱ μαθηταὶ εἰς τὴν σύνταξιν ἀναφορῶν καὶ αἰτήσεων πρὸς διαφόρους ἀρχὰς κλπ. ὡς καὶ συντόμων ἐπιστολῶν ἐμπορικοῦ καὶ ἐπαγγελματικοῦ περιεχομένου.

Ἡ σαφήνεια καὶ ἀκρίβεια τῆς ἐκφράσεως, ἡ αὐστηρὰ λογικὴ ἀκολουθία, ἡ παραστατικότης τοῦ λόγου, ἡ σαφήνεια, ἡ λιτότης δέον νὰ ἐπιδιώκωνται ὡς ἀπαραίτητα καὶ οὐσιώδη στοιχεῖα τῆς καλῆς ἐκθέσεως.

Αἱ ἐκθέσεις δέον νὰ εἶναι εἰς ἑκτασιν καὶ περιεχόμενον ἀνάλογοι πρὸς τὰς πνευματικὰς ἱκανότητας τῶν μαθητῶν τῆς τάξεως.

Ἀνελλιπῶς δέον νὰ γίνεται ἡ διόρθωσις πάσης γραφομένης ἐκθέσεως μετὰ δὲ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ἐργασιῶν, μετὰ τὴν διόρθωσιν, τὰ σφάλματα δέον νὰ κατατάσσωνται καθ' ὁμάδας καὶ νὰ συζητῶνται ἐφ' ὁλοκλήρου τῆς τάξεως, ἐν συνεχείᾳ δὲ νὰ ἀναγράφεται ἡ ὀρθὴ γραφὴ εἰς τὸν πίνακα.

Ὁρθογραφικαὶ ἀσκήσεις (Κατὰ τὰς ὥρας τῆς διδασκαλίας καὶ τῶν ἀναγνώσμάτων καὶ τῆς γραμματικῆς καὶ τῶν ἐκθέσεων).

Αἱ ὀρθογραφικαὶ ἀσκήσεις συνίστανται, εἰς ἀντιγραφὴν ἐκ τῶν ἀναγνώσμάτων εἰς τετράδιον ἀντιγραφῆς καὶ εἰς ἐκμάθησιν τῆς ὀρθογραφίας μικροῦ ἀποσπάσματος κειμένου, τὸ ὁποῖον ἀκολουθῶς οἱ μαθηταὶ καταγράφουν ἐν τῇ τάξει ἀπὸ στήθους εἰς τετράδιον ὀρθογραφίας, τῆς ὀρθογραφικῆς ἀποδόσεως ἐλεγχομένης ὑπὸ τοῦ διδασκάλου. Εἰς γραφὴν καθ' ὑπαγόρευσιν 3-4 στίχων, μὴ μελετηθέντων προηγουμένως ὑπὸ τῶν μαθητῶν. Διὰ τοῦ ἐλέγχου τῶν σφαλμάτων, τὰ ὁποῖα δέον νὰ διορθοῦνται ἀνελλιπῶς, ῥηγεῖται καὶ ὁ διδάσκων διὰ τὴν ἀσφαλεστέραν βελτίωσιν τῆς ὀρθογραφικῆς ἱκανότητος τῶν μαθητῶν του.

Εἰς προφορικὴν ἀνάλυσιν τῆς ὀρθογραφίας τῶν δυσκολότερων λέξεων τοῦ ἐκάστοτε διδασκόμενου μέρους ἐκ τῶν ἀναγνώσμάτων καὶ τὴν ἀντιγραφὴν εἰς τὸν πίνακα τῶν νέων ἢ δυσκόλων ἀπὸ ὀρθογραφικῆς ἀπόψεως.

Εἰς τὸν ἐθισμόν τῶν μαθητῶν εἰς τὴν χρῆσιν ὀρθογραφικοῦ λεξικοῦ πρὸς εὐρεσιν τῶν νέων λέξεων.

Σημειωτέον, ὅτι ἡ διόρθωσις τῶν σφαλμάτων δέον νὰ εἶναι ἐποικοδομητικὴ καὶ οὐχὶ νὰ δίδῃ ἀφορμὴν δι' αὐστηρὰς ἐπικρίσεις, αἱ ὁποῖαι ἐπαυξάνουν τὴν ἀβεβαιότητα τοῦ μαθητοῦ καὶ κλονίζουσιν τὴν εἰς ἑαυτὸν ἐμπιστοσύνην του, τὰ δὲ σφάλματα νὰ εὐρίσκωνται κατὰ τὸ δυνατόν, καὶ ὑπὸ τῶν ἰδίων τῶν μαθητῶν αὐτενεργούντων (ὑπὸ τοῦ γράψαντος τὸ ἐσφαλμένον ἢ ὑπὸ τῶν συμμαθητῶν του).

Ὁ καθορισμὸς τοῦ εἶδους τῶν ὀρθογραφικῶν ἀσκήσεων, ἢ ἑκτασις καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἐξαρτῶνται ἐκ τῆς ὀρθογραφικῆς ἱκανότητος τῶν μαθητῶν καὶ τῆς ἐνεργείας τοῦ διδασκόντος πρὸς προαγωγὴν αὐτῆς.

II. Τάξις Β' (ὥραι 4)

Ἀναγνώσματα (ὥραι 2 καθ' ἑβδομάδα).

Κατὰ τὰ ὁρισθέντα διὰ τὴν Α' τάξιν, προσηρμοσμένα εἰς τὰς πνευματικὰς ἱκανότητας τῶν μαθητῶν τῆς Β' τάξεως.

Πρὸς τοῦτοις ἐν τῇ τάξει ταύτῃ δέον νὰ ἀναγιγνώσκωνται κατὰ τὸ δυνατόν ἐν τῇ τάξει, νὰ συνιστῶνται δὲ καὶ πρὸς ἀνάγνωσιν κατ' ἰδίαν κείμενα τεχνικοῦ περιεχομένου, περιγραφαὶ τεχνικῶν ἔργων καὶ ἔργων τέχνης καὶ

βίοι ἀνδρῶν συμβαλλόντων εἰς τὴν πρόοδον τῆς τεχνικῆς καὶ γενικώτερον τοῦ πολιτισμοῦ.

Γραμματικὴ (ὥραι 1 καθ' ἑβδομάδα)

α) Ἀνασκόπησις τῶν διδασκέντων ἐν τῇ Α' τάξει καὶ συμπληρώσεις σχετικῶν ἑλλείψεων τῶν μαθητῶν.

β) Ἐγκλισίς τοῦ τόνου. Τὰ ἐγκλιτικά. Κανόνες ἐγκλισεως.

γ) Πάθη τῶν φθόγγων, ἐκθλιψίς, ἀφαίρεσις, συναίρεσις, κρᾶσις, ἀποκοπὴ ἀρκτικῶν φωνηέντων ἢ καὶ συλλαβῶν χάριν εὐφωνίας ἢ τοῦ μέτρου.

δ) Διάκρισις κλιτῶν καὶ ἀκλιτῶν. Τὰ ἄκλιτα. Προθέσεις, σύνδεσμοι, ἐπιρρήματα, ἐπιφωνήματα.

ε) Ἀνασκόπησις καὶ συμπληρώσεις τῶν περὶ σχηματισμοῦ τῶν ἐνεργητικῶν βαρυτόνων ρημάτων.

στ) Τὰ μέσα καὶ παθητικὰ ρήματα. Σχηματισμὸς τοῦ ἐνεστώτος, παρατατικοῦ καὶ μέλλοντος. Διάκρισις τῆς διαφορᾶς περὶ τὴν ὀρθογραφίαν ὁμοῶς κατελήξεων ἐνεργητικῶν καὶ παθητικῶν ρημάτων (β' πλθθυντικὸν ἐνεστώτος ἐνεργητικῶν καὶ γ' ἐνικὸν πχθητικῶν).

ζ) Τὰ συνηρημένα ἐνεργητικά εἰς ἀω- καὶ εω- Σχηματισμὸς τῶν συνηρημένων χρόνων.

η) Οἱ λοιποὶ χρόνοι τῶν αὐτῶν ρημάτων. Ἡ χρονικὴ μεταβολὴ τοῦ θεματικοῦ φωνήεντος.

θ) Αἱ ἐγκλίσεις. Ὑποτακτικὴ καὶ προστακτικὴ.

ι) Οἱ λοιποὶ χρόνοι τῶν παθητικῶν ρημάτων.

ικ) Συμπληρώσεις τῆς κλίσεως τῶν οὐσιαστικῶν τῆς Γ' κλίσεως.

ιβ) Συνηρημένα οὐσιαστικά τῆς Α' κλίσεως εἰς τὰ συνηθέστερα ἐπίθετα τῆς Β' κλίσεως.

ιγ) Ἀνασκόπησις καὶ συμπληρώσεις τῶν περὶ ἐπιθέτων.

ιδ) Ἡ μετοχή.

ιε) Ἀνασκόπησις τῶν περὶ ἀντωνυμιῶν δεδιδαγμένων καὶ συμπληρώσεις διὰ τῶν συνηθεστέρων ἐκ τῶν ἀορίστων, δεικτικῶν, ἐρωτηματικῶν καὶ ἀναφωρικῶν.

ιστ) Ἀριθμητικά. Ἀνασκόπησις καὶ συμπληρώσεις τῶν δεδιδαγμένων.

ιζ) Τὰ τριτόκλιτα οὐσιαστικά καὶ ἐπίθετα.

ιη) Διάκρισις τοῦ παρατατικοῦ καὶ ἀορίστου τῶν ὑδρο-λήπτων καὶ ἐνρινολήκτων ρημάτων.

ιθ) Ὁ ἐνεργητικὸς καὶ παθητικὸς ἀόριστος β'.

κ) Ἡ μετοχὴ τῶν ἐνεργητικῶν καὶ παθητικῶν ρημάτων. Αἱ μετοχαὶ τῶν ἀορίστων.

Συντακτικόν :

Ἀνασκόπησις τῶν δεδιδαγμένων περὶ ἀπλῆς προτάσεως, ὑποκειμένου ρήματος ἀντικειμένου, συνδετικοῦ καὶ κατηγορουμένου.

Συμφωνία ρήματος καὶ ὑποκειμένου. Συμφωνία ὑποκειμένου καὶ κατηγορουμένου. Ἀπλὴ καὶ σύνθετος πρότασις. Σημειώσεις :

Ἡ περὶ σειρᾶς τῆς διδασκαλίας τῆς ὕλης τῆς Α' τάξεως ἰσχύει καὶ διὰ τὴν Β' τάξιν.

Ἐκθέσεις :

Κατὰ τὰ ὁρισθέντα διὰ τὴν Α' τάξιν προσηρμοσμένα εἰς τὰς πνευματικὰς ἱκανότητας τῶν μαθητῶν τῆς Β' τάξεως. Πρὸς τοῦτοις ἐν τῇ τάξει ταύτῃ δέον νὰ γράφωνται καὶ ἐκθέσεις ἐπὶ θεμάτων ἐχόντων στενοτέραν σχέσιν πρὸς τὸ μελλοντικὸν ἐπάγγελμα τῶν μαθητῶν, ὡς π.χ. περιγραφὴ ἐργοστασίου, ἐργαστηρίου, λειτουργία μηχανῆς κλπ.

Ὁρθογραφικαὶ ἀσκήσεις :

Κατὰ τὰ ὁρισθέντα διὰ τὴν Α' τάξιν, προσηρμοσμένα εἰς τὰς πνευματικὰς ἱκανότητας τῶν μαθητῶν τῆς Β' τάξεως.

III. Τάξις Γ' καὶ Δ' (ὥραι 2+2)

Ἀναγνώσματα. Κατὰ τὰ ἐν τῇ Β' τάξει προσηρμοσμένα πρὸς τὰς πνευματικὰς ἱκανότητας τῶν μαθητῶν τῆς Γ' καὶ Δ' τάξεως δέον ὅμως νὰ δοθῇ ἰδιαίτερα προσοχὴ εἰς τὴν ἐν τῇ τάξει ἢ κατ' οἶκον ἀνάγνωσιν κειμένων τεχνικοῦ περιεχομένου, περιγραφῶν τεχνικῶν ἔργων καὶ ἔργων τέχνης ὡς καὶ βίων ἀνδρῶν συμβαλλόντων εἰς τὴν πρόοδον τῆς τεχνικῆς καὶ γενικώτερον τοῦ πολιτισμοῦ.

Γραμματικὴ :

α) Σύντομος ανασκόπησης των διδαχθέντων ἐν τῇ Β' τάξει καὶ συμπλήρωση ἐλλείψεων τῶν μαθητῶν.

β) Εἰσαγωγή τῶν μαθητῶν εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς παραγωγῆς. Παράγωγα εἰς μα-οῖς-τῆς, Ἑθνικά, οἰκογενειακά εἰς ἰδγς-ἀδης-οπουλος κλπ. Παράγωγα οὐσιαστικά εἰς ια-εἰα-οσύνη (ωσύνη). Παράγωγα ἐπίθετα. Ὁρθογραφία τῶν εἰς-ἰνος-εἰνος-εἰος-οἰος κλπ.

γ) Ἀσκήσεις εἰς τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ἐτυμολογικῆς συγγενείας τῶν λέξεων.

Συντακτικόν :

Κυρία καὶ δευτερεύουσα πρότασις. Σύνταξις κατὰ παράταξιν καὶ καθ' ὑπόταξιν. Ἑνεργητικὴ καὶ παθητικὴ σύνταξις. Ποιητικὸν αἶτιον. Τροπὴ ἑνεργητικῆς συντάξεως εἰς παθητικὴν καὶ τ' ἀνάπαλιν. Ἀνάλυσις μετοχῆς. Οἱ προσδιορισμοί. Ρηματικοὶ προσδιορισμοὶ (ἐπιρρηματικοί) Οἱ λοιποὶ προσδιορισμοὶ (ὀνομαστικοί) καὶ ἐμπρόθετοι.

Λεκτικοὶ τρόποι. Ἡ μεταφορά, ἡ οὐνεκδοχή, ἡ περίφρασις, ἡ ἀλληγορία, ἡ εἰρωνεία, ὁ εὐφροσύνη, ἡ μετωνυμία. Ρητορικὰ σχήματα. Τὸ ἀσύνδετον, τὸ πολυσύνδετον. Σχήματα διανοίας. Ὁξύμωρον, προσωποποιία.

Ἐκθέσεις :

Κατὰ τὰ ἐν τῇ Β' τάξει ὁρισθέντα προσηρμοσμένα εἰς τὰς πνευματικὰς ἱκανότητας τῶν μαθητῶν τῆς Γ' καὶ Δ' τάξεως, δέον ὅμως ἐν τῇ τάξει ταύτῃ νὰ δοθῇ ὅλως ἰδιαιτέρα προσοχὴ εἰς τὰς ἐκθέσεις ἐπὶ θεμάτων ἐχόντων σχέσιν πρὸς τὸ μέλλοντικὸν ἐπάγγελμα τῶν μαθητῶν ὡς π.χ. ἡ περιγραφή ἐργοστασίου, ἐργαστηρίου, τεχνικοῦ ἔργου, λειτουργίας μηχανῆς κλπ. ἐπιδιδωκομένης πάντοτε τῆς μεγίστης δυνατῆς ἐπιτυχίας εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ ἰδίᾳ εἰς τὴν ὁρθὴν διάταξιν τῶν νοημάτων τὴν αὐστηρὰν λογικὴν ἀκολουθίαν, τὴν ἀνευ περιττολογιῶν σαφήνειαν τῆς διατυπώσεως καὶ τὴν χρῆσιν τῶν τεχνικῶν ὄρων.

Ὁρθογραφικαὶ ἀσκήσεις :

Κατὰ τὰ ὁρισθέντα διὰ τὰς τάξεις Α' καὶ Β' προσηρμοσμένα εἰς τὴν πνευματικὴν στάθμην καὶ τὴν ὀρθογραφικὴν ἱκανότητα τῶν μαθητῶν τῆς Γ' καὶ Δ' τάξεως.

Ἄρθρον 4.

Ἱστορία

1. Σκοπός :

Σκοπὸς τοῦ μαθήματος τῆς ἱστορίας εἶναι νὰ παράσχη εἰς τὸν μαθητὴν τὰς ἀναγκαίας ἱστορικὰς γνώσεις ἐκ τοῦ παρελθόντος τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, ὡς καὶ ἐκ τῆς ἱστορίας τῶν ἄλλων πεπολιτισμένων λαῶν, κατὰ τρόπον δυνάμενον νὰ καταστήσῃ αὐτὸν ἱκανόν, ἵνα ἀφ' ἐνὸς μὲν νὰ ἀντιληφθῇ μὲ ὑπερῆφάνειαν τὸ ἔνδοξον παρελθὸν τῆς πατρίδος του καὶ τὴν ἐξέχουσαν θέσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ εἰς τὴν Παγκόσμιον ἱστορίαν, ἐκτιμῶν προσηκόντως καὶ τὴν εἰσφορὰν τῶν ἄλλων ἐθνῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ κατανοήσῃ καὶ συνειδητοποιήσῃ τὴν προσωπικὴν του εὐθύνην ὡς Ἕλληνας πρὸς διατήρησιν καὶ κατασφάλειαν τῆς πνευματικῆς καὶ ὕλικῆς κληρονομίας τοῦ παρελθόντος ὡς καὶ τὴν δημιουργίαν ἀνταξίου μέλλοντος.

2. Διδακτέα ὕλη :

Ἐν ἐκάστῃ τάξει θὰ διδάσκωνται κυρίως τὰ σπουδαιότερα πολιτικά καὶ στρατιωτικά γεγονότα καὶ τὰ πολιτιστικά ἐπιτεύγματα τῶν λαῶν, ἰδιαζόντως δὲ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, μὴ παραλειπομένων τῶν ἱστορικῶν προσωπικοτήτων τοῦ πολιτικοῦ καὶ στρατιωτικοῦ καὶ τοῦ πολιτιστικοῦ τομέως. Θὰ ἀναφέρεται καὶ ἡ συμβολὴ τῆς γυναίκας εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ πολιτισμοῦ, ὅπου αὕτη εἶναι ἐκδηλός. Κατὰ τὴν ἐξέτασιν τῆς ἐξελέξεως τοῦ πολιτισμοῦ ἐκάστης ἐποχῆς δέον νὰ ἐξαίρωνται αἱ σημαντικώτεραι ἐκδηλώσεις τῆς πνευματικῆς, τῆς τεχνικῆς καὶ τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως.

Ἡ κατὰ τάξεις διδακτέα ὕλη ὀρίζεται ὡς ἑπεται :

Ι. Τάξις Α' (ὥραι 1) :

Ἑλληνικὴ ἱστορία ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῆς κατακτήσεως τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τῶν Ρωμαίων (146 π.Χ.) μετὰ συντομωτάτης ἱστορίας τῶν ἀρχαίων Ἀνατολικῶν λαῶν (Αἰγυπτίων, Ἀσσυρίων, Βαβυλωνίων, Φοινίκων, Ἑβραίων, Μήδων καὶ Περσῶν) καὶ στοιχείων Ρωμαϊκῆς Ἱστορίας.

ΙΙ. Τάξις Β' (ὥραι 1) :

Ἑλληνικὴ ἱστορία μετὰ στοιχείων Ρωμαϊκῆς, εἴτα δὲ μετὰ στοιχείων ἱστορίας τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς, ἀπὸ τῆς κατακτήσεως τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τῶν Ρωμαίων μέχρι τῆς συνθήκης τῆς Βιέννης (1815).

ΙΙΙ. Τάξις Γ' (ὥραι 1) :

α) Ἱστορία τῶν Νεωτάτων χρόνων, Ἑλληνικὴν μετὰ στοιχείων ἱστορίας τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς ἀπὸ τῆς συνθήκης τῆς Βιέννης (1815) μέχρι τῶν ἡμερῶν μας καὶ γ) Ἀνασκόπησης τῆς ὅλης Ἑλληνικῆς ἱστορίας καὶ συναγωγῇ τῶν ἐξ αὐτῆς προκύπτοντων διδαγμάτων καὶ καθόντων διὰ τοὺς σημερινούς Ἕλληνας.

Παρατήρησις :

Ἡ διδασκαλία τῆς ὅλης ἱστορίας ἐντὸς τοῦ κύκλου τῶν τριῶν ἐτῶν, καὶ δὴ ἀνὰ μίαν μόνον ὥραν καθ' ἑβδομάδα, ἐπιβάλλει τὸν περιορισμὸν αὐτῆς εἰς τὰ κύρια καὶ σημαντικὰ, παραμεριζομένων τῶν λεπτομερειῶν κατὰ τρόπον ἐξασφαλίζοντα τὴν ἐν ἐκάστῃ τάξει διδασκαλίαν τοῦ συνόλου τῆς δι' αὐτὴν καθορισθείσης ἱστορικῆς περιόδου. Πρὸς ἐξασφάλισιν δὲ τῆς ἀδιασπάστου συνεχείας σκόπευον εἶναι ἡ κατὰ τὴν ἐναρξίν τῆς διδασκαλίας ἐν ἐκάστῃ τάξει σύντομος ἀνασκόπησης τῆς ἐν τῇ προηγουμένῃ διδαχθείσης ὕλης, ἐν συνεχείᾳ τῆς ὁποίας θὰ διδασχθῇ ἡ ὕλη τῆς τάξεως.

Ἄρθρον 5.

Γεωγραφία

Ι. Τάξις Β' (ὥραι 1) :

Εἰσαγωγή :

α) Μαθηματικὴ Γεωγραφία. Ἡ γῆ ὡς οὐράνιον σῶμα (πλανήτης, σχῆμα αὐτῆς, μέγεθος, ἔκτασις τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς. Κύκλοι τῆς γῆς. Τὸ μεμονωμένον καὶ πεπερασμένον τῆς γῆς, κινήσεις τῆς γῆς, ἡμέρα, νύξ, ἔτος, ζῶναι τῆς γῆς, ἐποχαὶ τοῦ ἔτους, ἐκλείψεις, ἡμερολόγιον).

β) Φυσικὴ Γεωγραφία. (Τὸ φυσικὸν περιβάλλον, ἀτμόσφαιρα, κλῖμα, θερμοκρασία, ὑγρασία, ἄνεμος, βροχαί).

γ) Μορφολογία τῆς γῆς. (Ξηρά, ἡπειροί, θάλασσαι, ὠκεανοί, λίμναι, ποταμοί, πεδιάδες, ἔρημοι, παλαιοί, νῆσοι. Βιολογικὴ κατανομή τῶν ζώων καὶ τῶν φυτῶν).

δ) Σύντομος ἱστορία τῆς γῆς. (Κατασκευὴ τῆς γῆς, γεωλογικοὶ αἰῶνες, τὸ ἐσωτερικὸν τῆς γῆς. Πετρώματα, ὄρυκτά, ἐξωγενῆ καὶ ἐνδογενῆ φαινόμενα, ἡφαίστεια, σεισμοί, διαβρώσεις, προσχώσεις, παγετώνες).

ε) Πολιτικὴ Γεωγραφία. (Ὁ πληθυσμὸς τῆς γῆς, ἀρχαῖαι κοιτίδες τοῦ πολιτισμοῦ, σύγχρονοι πολιτισμοί, τεχνικὸς πολιτισμὸς, Ο.Η.Ε. φυσικοὶ καὶ οἰκονομικαὶ δυνατότητες μιᾶς χώρας.

στ) Οἰκονομικὴ Γεωγραφία (Γεωργία, κτηνοτροφία, ἀλιεία, βιομηχανία, ἐμπόριον, συγκοινωνία, κινήσεις πληθυσμοῦ, μεταναστεύσεις).

Εὐρώπη :

α) Γενικὴ ἔκτασις, πληθυσμὸς, θέσις ὄρια, μέγεθος, μέγιστον μῆκος, μέγιστον πλάτος, μέσον ὕψος.

β) Φυσικὴ Γεωγραφία (Γεωμορφολογία, Βόρειος Κεντρικὴ καὶ Νότιος Εὐρώπη, διαμελισμὸς θαλάσσης, ὀρεογεωγραφία, πεδιάδες, ὑδρογραφία, ποταμοί, λίμναι, κλῖμα, χερσόνησοι καὶ νῆσοι, λιμένες, ζῶναι, χλωρίς, πανίς.

γ) Πολιτικὴ Γεωγραφία. (Γλῶσσαι, φυλετικοὶ τύποι, ἱστορία).

Νότιος Εὐρώπη (Βαλκανικὴ χερσόνησος), Ἱταλικὴ χερσόνησος, Ἰβηρικὴ χερσόνησος.

Δυτικὴ Εὐρώπη (Γαλλία, Βέλγιον, Ὀλλανδία).

Βρεττανικοὶ νῆσοι.

Κεντρικὴ Εὐρώπη (Γερμανία, Ἑλβετία, Αὐστρία, Τσεχοσλοβακία, Οὐγγαρία).

Βόρειος Εὐρώπη (Δανία, Σουηδία, Νορβηγία, Φινλανδία καὶ γλωσσικὴ συγγένεια αὐτῶν).

Ἀνατολικὴ Εὐρώπη. (Πολωνία, Φιλανδία, Εὐρωπαϊκὴ Ρωσία).

δ) Οἰκονομικὴ Εὐρώπη. Γεωργία, κτηνοτροφία, ἀλιεία, ὄρυκτά, βιομηχανία, ναυτιλία, ἐμπόριον, ἐμπόριον μετὰ τῆς

Ἑλλάδος, συγκοινωνία, διεθνεῖς γραμμαί, λιμένες καὶ ἀερολιμένες, τουρισμός.

Ἀφρική:

α) Φυσικὴ γεωγραφία. (Ἑκτασις, πληθυσμός, ὄρια· αἱ πέντε γεωγραφικαὶ φυσικαὶ περιοχαί, τρίτη ἡπειρος κατ' ἑκτασιν, ὑδρογραφία, ποταμοὶ Νεῖλος, Κόγκος, Νίγηρ, Ὁράγγης κ.λ.π. Λίμναι, ζῶναι, βλάστησις, κλίμα, ὄρυκτός πλοῦτος, ἀκτογραφία ὅχι πλουσία, ὀλίγοι λιμένες, νῆσοι).

β) Διαίρεσις τῆς Ἀφρικῆς. (Βόρειος, Δυτικὴ, Κεντρικὴ, τροπικὴ καὶ ἰσημερινή, Ἀνατολική, Νότιος καὶ νῆσοι τῆς Ἀφρικῆς).

γ) Πολιτικὴ Γεωγραφία ἐκάστης περιοχῆς (Πόλεις, Διοικήσεις, ἱστορίαν κλπ.).

δ) Οἰκονομικὴ Γεωγραφία τῆς Ἀφρικῆς (χωριστὰ δι' ἐκάστην περιοχὴν). Γεωργία, κτηνοτροφία, ὄρυκτά, βιομηχανία, συγκοινωνία, ἀσκήσεις, συγκρίσεις, πίνακες. Ἰδιαιτέρως θὰ γίνῃ μνεία διὰ τὰ παρθένα δάση τῆς Ἀφρικῆς καὶ τὰ χρυσορυχεῖα. Ἀσκήσεις διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἐξέλιξιν καὶ τὰ προβλήματα ποὺ γεννῶνται διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Ἀφρικῆς. Νεῖλος ποταμός, ἔρημος Σαχάρα).

Ἀμερικὴ:

α) Γενικά. Ἑκτασις, πληθυσμός, ὄρια, Βόρειος καὶ Νότιος Ἀμερικὴ, ἱστορία καὶ ἐθνολογικὰ στοιχεῖα. Μεγάλῃ διαφορὰ εἰς τὴν χλωρίδα καὶ τὸ κλίμα τῶν δύο τμημάτων τῆς Ἀμερικῆς.

β) Βόρειος Ἀμερικὴ. Ἡνωμένοι Πολιτεῖαι, Ἀλάσκα, Γροιλανδία, Βερμούδαι. Φυσικὴ Γεωγραφία. Ἐδαφος, ὄρη, πεδιάδες, ποταμοί, λίμναι, ἀκταί, κλίμα, φυτεῖαι (νὰ τονισθοῦν αἱ ἀκταὶ τῆς Βοστώνης) νῆσοι. Πολιτικὴ Γεωγραφία. Καταγωγὴ, θρησκείαι, γλῶσσαι, πολίτευμα, πόλεις, Οὐάσιγκτων, Ν. Ὑόρκη, Φιλαδέλφεια, Ντιτρόιτ κλπ. Πυκνότης πληθυσμοῦ. Οἰκονομικὴ Γεωγραφία. Γεωργία, κτηνοτροφία, δάση, ὄρυκτά, ἡ πρώτη βιομηχανία τοῦ κόσμου, πετρέλαια, συγκοινωνία, λιμένες.

Κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον θὰ διδασθῇ καὶ ἡ γεωγραφικὴ περιόχη τοῦ Μεξικοῦ τῆς Κεντρικῆς Ἀμερικῆς, Νοτίου Ἀμερικῆς καὶ ἰδίᾳ τῆς Βραζιλίας ὡς καὶ τῆς Ἀργεντινῆς.

Ἀνατολικὸς κόσμος:

α) Εἰσαγωγὴ. Ἡ μεγαλύτερα καὶ ὑψηλότερα Ἡπειρος τῆς γῆς. Ἑκτασις, πληθυσμός. Δυτικὴ Ἀσία, Συρία, ὄρια, ἔδαφος, ὄρη, ποταμοί. Τίγρης καὶ Εὐφράτης, ἱστορία, πόλεις, Δαμασκός.

Ἰσραήλ:

Ἑκτασις, πληθυσμός, ἱστορικαὶ πόλεις (Ἱερουσαλὴμ). Οἰκονομικὴ Γεωγραφία. Περσία καὶ Ἰράκ. Ἀνατολικὴ Ἀσία, Κίνα, ἑκτασις, πληθυσμός, ὄρια. Βόρειος Κίνα, Νότιος Κίνα. Πόλεις κλπ. Γεωργία 80 % τῶν κατοικίων ἀσχολοῦνται εἰς τὴν γεωργίαν.

Κράτος Ἰνδιῶν, Ἰνδικὴ χερσόνησος, Φυσικὴ γεωγραφία. Νότιος Ἀσία, Ἰνδαί, Πακιστάν, Κεϋλάνη, ἐμπορικαὶ ἀρτηρίαι, μορφαὶ τοῦ ἐδάφους, ποταμοί, Ἰνδός, Γάγγης, Δέλτα τῶν ποταμῶν, Ἰμαλάια ὄρη. Οἰκονομικὴ Γεωγραφία. Τέϊον, κλωστοῦφαντουργεῖα, ὄρυζα, γιοῦτα, ζαχαροκάλαμον. Μαγνάνιον παραγωγὴ τοῦ 1/3 τοῦ κόσμου (ἀπασχόλησις εἰς τὴν γεωργίαν 72 % τοῦ λαοῦ) κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον περιληπτικὰ θὰ ἐξετασθῶν ἡ βιομηχανία καὶ αἱ Φιλιππῖναι νῆσοι.

Εἰς δύο μαθήματα θὰ διδασθῇ ἡ Ὠκεανία καὶ ἡ Ἰαπωνία (περιληπτικὴ ἢ Φυσικὴ Γεωγραφία, περιληπτικὴ ἢ Πολιτικὴ καὶ ἐκτενῶς ἡ Οἰκονομικὴ Γεωγραφία).

III. Τάξις Γ' (ὥραι 1):

Ἑλλάς

α) Γενικά, ἑκτασις, πληθυσμός, θέσις (Ἡπειρωτικὴ Ἑλλάς, νησιωτικὴ Ἑλλάς, ὄρια, βορειότατον σημεῖον, νοτιώτατον σημεῖον, ἀνατολικώτατον σημεῖον καὶ δυτικώτατον σημεῖον). Ὑψιστον σημεῖον βαθύτητος τῆς Ἑλλάδος, σύνορα, Ἑλληνοαλβανικὴ μεθόριος, Ἑλληνογιογυκοσλαυικὴ μεθόριος, Ἑλληνοβουλγαρικὴ καὶ Ἑλληνοτουρκικὴ μεθόριος).

β) Φυσικὴ Γεωγραφία.

Ὄρεογραφία, πεδιάδες, ὑδρογραφία (ποταμοί, λίμναι, λιμνοθάλασσα, παλῖρροιαι, θαλάσσια ρεύματα, ἀκτογραφία,

κόλποι, χερσόνησοι). Νῆσοι τῆς Ἡπείρου τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, τῆς Ἀνατολικῆς Στερεᾶς, τῆς Πελοποννήσου, τῆς Θεσσαλίας, τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Θράκης. Κλίμα, χλωρίς καὶ πανίς. Γεωλογικὰ (Αἰγίς, Ἡφαίστεια, Ἰαματικαὶ πηγαί, σεισμοί). Βοηθητικὸς πῖναξ Φυσικῆς Γεωγραφίας.

γ) Πολιτικὴ Γεωγραφία τῆς Ἑλλάδος:

Ἐθνολογικά, πληθυσμός, ἐθνικὴ ἐνότης, ὁμοιογένεια τῶν πληθυσμῶν τῆς Ἑλλάδος, ὁ ἀπόδημος Ἑλληνισμός, οἱ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος Ἕλληνες. Ἀσχολίαι πληθυσμοῦ ἐκπαίδευσις, θρησκεία, γλῶσσα, πολίτευμα, ἔμβλημα, ἐθνόσημον. Σημεῖα ἐπίσημα τοῦ Κράτους. Σημαία, ἐθνικοὶ σταθμοὶ ἐξελίξεως τῆς Ἑλλάδος κατ' ἑκτασιν καὶ πληθυσμὸν ἀπὸ τοῦ 1830 μέχρι σήμερον.

δ) Διοικητικὴ διαίρεσις τῆς Ἑλλάδος.

Διαμερίσματα, Νομοί.

Στερεὰ Ἑλλάς καὶ Εὐβοία, ἑκτασις, κάτοικοι, Νομοί: Αἰτωλία καὶ Ἀκαρνανία, Εὐρυτανίας, Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος, Βοιωτίας, Ἀττικῆς, Εὐβοίας. Θεσσαλία, ἑκτασις, κάτοικοι, Νομοί, Λαρίσης, Μαγνησίας, Τρικάλων, Καρδίτσης, Ἡπείρος, ἑκτασις, κάτοικοι, Νομοί: Ἀρτης, Πρεβέζης, Ἰωαννίνων, Θεσπρωτίας. Μακεδονία. Ἑκτασις, Νομοί: Κοζάνης, Φλωρίνης, Καστοριάς, Θεσσαλονίκης, Πιερίας, Ἡμαθίας, Κιλκίς, Πέλλης, Χαλκιδικῆς, Σερρών, Δράμας, Καβάλας (αὐτοδιοικούμενον Ἅγιον Ὄρος). Θράκη. Ἑκτασις, κάτοικοι, Νομοί, Ξάνθης, Ροδόπης, Ἐβρου. Νῆσοι Αἰγαίου. Ἑκτασις, κάτοικοι, Νομοί, Λέσβου, Χίου, Σάμου, Κυκλάδων, Δωδεκανήσου. Κρήτη. Ἑκτασις, κάτοικοι, Νομοί, Χανίων, Ρεθύμνης, Ἡρακλείου, Λασηθίου. Ἰόνιοι Νῆσοι. Ἑκτασις, κάτοικοι, Νομοί, Κερκύρας, Κεφαλληνίας, Ζακύνθου, Λευκάδος. Πελοπόννησος. Ἑκτασις, κάτοικοι, Νομοί, Ἀργολίδος, Κορινθίας, Ἀχαΐας, Ἡλείας, Μεσσηνίας, Λακωνίας, Ἀρκαδίας. Κατὰ τὴν τελευταίαν ἀπογραφὴν 19 Μαρτίου 1961 ὁ πληθυσμὸς τῆς χώρας ἀνέρχεται εἰς 8. 357.627 ἄτομα αὐξηθεὶς κατὰ 724.725 ἄτομα ἐντὸς τῆς δεκαετίας 1951-1961.

Σημειώσεις:

Κατὰ τὴν διδασκαλίαν ἐκάστου νομοῦ θὰ γίνεσθαι ἰδιαιτέρα ἀνάπτυξις τῆς ὁρεογραφίας τῶν πεδιάδων, τῶν ποταμῶν τῆς ἀκτογραφίας, τοῦ κλίματος, τῆς οἰκονομικῆς γεωγραφίας καὶ τῆς πολιτικῆς τοιαύτης.

Ἀνασκόπησις τῆς Οἰκονομικῆς Γεωγραφίας τῆς Ἑλλάδος ἰδίᾳ βιομηχανίας, ἐξωτερικοῦ καὶ ἐσωτερικοῦ ἐμπορίου, τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος τῆς ναυτιλίας (2.150.000 τόννοι), τῶν συγκοινωνιῶν, τῶν σιδηροδρομικῶν συνδέσεων τῆς Ἑλλάδος μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ τοῦ ὁδικοῦ δικτύου, τῶν ἀεροπορικῶν συγκοινωνιῶν.

* Ἀρθρον 6.

Μαθηματικά

Προκαταρκτικαὶ παρατηρήσεις:

α) Συνύφανσις κλάδων. Εἰς ὅλας τὰς τάξεις, οἱ διάφοροι κλάδοι τῶν Μαθηματικῶν θὰ διδάσκωνται ἐν συνυφάνσει κατὰ κεφάλαια, συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τῶν ἐν τῷ παρόντι ἀναλυτικῷ προγράμματι, καὶ οὐχὶ κεχωρισμένως. Συνεπῶς καὶ τὰ διδακτικὰ βιβλία τῶν Μαθηματικῶν δεόντως συγγραφῶσι ἀνὰ ἓν δι' ἐκάστην τάξιν, συμφώνως πρὸς τὸ παρὸν πρόγραμμα.

β) Ἐφαρμογαὶ καὶ προβλήματα: Αἱ ἐφαρμογαὶ καὶ τὰ προβλήματα ἀνὰ ἐκάστην μικρὰν ἐνότητα διδασκαλίας ὡς καὶ εἰς τὸ τέλος ἐκάστης μερίζονος ἐνότητος θὰ ἀναφέρονται κατὰ κύριον λόγον εἰς τοὺς τομεῖς τῆς εἰδικότητος τῆς σχολῆς.

Μέχρις ἐκδόσεως καταλλήλων διδακτικῶν ἐγχειριδίων, ἡ προσαρμογὴ αὕτη τῶν μαθηματικῶν ὡς πρὸς τὰ προβλήματα καὶ τὰς ἐφαρμογὰς θὰ ἐπιτευχθῇ διὰ στενῆς καὶ διαρκοῦς συνεργασίας τοῦ καθηγητοῦ τῶν μαθηματικῶν μετὰ τῶν καθηγητῶν τῶν εἰδικῶν τεχνολογικῶν μαθημάτων τῆς σχολῆς, ὡς καὶ χρησιμοποίησεως καταλλήλου Ἑλληνικῆς εἴτε καὶ ξένης βιβλιογραφίας. Ἰδιαιτέρα προσπάθεια νὰ καταβάλῃται, ὥστε κατὰ τὴν πραγματεύσειν τῶν ἐκάστοτε θεμάτων (ὡς π.χ. ἀριθμητικῆς τιμῆς, ἐξισώσεων κλπ.) νὰ γίνεσθαι

εὐρεία ἐφαρμογὴ τούτων ἐπὶ τύπων ἀναφερομένων εἰς ὅλα τὰ κατὰ τὴν ἀντίστοιχον πλάξιν διδασκόμενα τεχνολογικά μαθήματα καὶ τὴν Φυσικὴν.

1. Τάξις Α' (ὥραι 4 καθ' ἑβδομάδα):

Α) Ἐκ τῆς ἀριθμητικῆς: 1) Σύντομος ἐπανάληψις τῶν τεσσάρων πράξεων τῶν ἀκεραίων ἀριθμῶν. Δοκιμαὶ τῶν πράξεων. Ἀσκήσεις ἐπὶ ἀπλῶν τεχνικῶν θεμάτων, 2) Δυναμείας τῶν ἀριθμῶν, Ὁρισμός καὶ ιδιότητες. Ἀσκήσεις.

Β) Ἐκ τῆς Γεωμετρίας: 1) Πρῶται ἔννοιαι. Διάστημα, ὄγκος, σχῆμα, ἐπιφάνεια σώματος. Εἶδη ἐπιφανειῶν, εἶδη γραμμῶν, σημείων, 2) Ἴσα καὶ ἄνισα σχήματα. Κυριώτερα σχήματα, 3) Εὐθεῖαι, ιδιότητες, τμήματα εὐθείας, μέτρησις αὐτῶν. Μονάδες μήκους περιληπτικῶς, πρόσθεσις, ἀφαίρεσις εὐθυγράμμων τμημάτων. Διαβήτης, ἐφαρμογαί. 4) Γωνίαι, ἴσαι καὶ ἄνισοι γωνίαι. Εὐθεῖαι κάθετοι καὶ πλάγιοι. Εἶδη γωνιῶν. Μέτρησις γωνιῶν. 5) Εὐθεῖαι παράλληλοι, τομὴ παραλλήλων εὐθειῶν ὑπὸ τρίτης. Ἀσκήσεις.

Γ) Ἐκ τῆς ἀριθμητικῆς: 1) Διαιρετότης, ὁρισμοί, ιδιότητες. Διαίρεσις ἀριθμοῦ διὰ τοῦ 3,2,4,5,9,10,11,25 κλπ. Κοινὸ διαιρέται. Μ.Κ.Δ. Κοινὰ πολλαπλάσια Ε.Κ.Π. Ἀσκήσεις εὐρέσεως Μ.Κ.Δ. καὶ Ε.Κ.Π. 2) Κλάσματα, ιδιότητες κλασμάτων. Πράξεις ἐπὶ τῶν κλασμάτων. Ἀσκήσεις καὶ προβλήματα. Προβλήματα διὰ τῆς ἀναγωγῆς εἰς τὴν μονάδα. 3) Δεκαδικοὶ ἀριθμοί. Ὁρισμός, ιδιότητες, πράξεις ἐπὶ τῶν δεκαδικῶν ἀριθμῶν. Ἀσκήσεις καὶ προβλήματα.

Δ) Ἐκ τῆς Γεωμετρίας: 1) Κύκλος, ὁρισμός, στοιχεῖα αὐτοῦ καὶ σχέσεις μεταξὺ τῶν, 2) Μέτρησις τόξων. Πρόσθεσις καὶ ἀφαίρεσις τόξων. Ἐπίκεντρος καὶ ἑγγεγραμμένη γωνία, θέσις εὐθείας πρὸς περιφέρειαν. Θέσις δύο περιφερειῶν, θέσις σημείου ὡς πρὸς εὐθεῖαν.

Ε) Ἐκ τῆς Ἀλγέβρας: 1) Σκοπὸς τῆς Ἀλγέβρας. Θετικοὶ καὶ ἀρνητικοὶ ἀριθμοί. Ἀλγεβρικά σύμβολα. Ὁμόσημα καὶ ἑτερόσημα. Ἀντίθετοι καὶ ἴσοι σχετικοὶ ἀριθμοί. Ἀπόλυτος τιμὴ. Ἄνισοι σχετικοὶ ἀριθμοί. Πράξεις ἐπὶ τῶν σχετικῶν ἀριθμῶν.

2. Τάξις Β' (ὥραι 3 καθ' ἑβδομάδα):

Α) Ἐκ τῆς ἀριθμητικῆς: 1) Σύντομος ἐπανάληψις ἐπὶ πράξεων μετὰ κλάσματα δεκαδικῶν ἀριθμῶν, ἔννοια τετραγωνικῆς ρίζης, ἐξαγωγή τετραγωνικῆς ρίζης, ἀκεραίων, δεκαδικῶν καὶ κλασματικῶν ἀριθμῶν κατὰ προσέγγισιν. Ἀσκήσεις. 2) Συμμιγεῖς ἀριθμοί, ιδιότητες, μετατροπαί, πράξεις ἐπὶ τῶν συμμιγῶν. Ἀσκήσεις καὶ προβλήματα.

Β) Ἐκ τῆς Γεωμετρίας: 1) Τρίγωνα, στοιχεῖα, εἶδη τριγώνου, ισότης τριγώνου. Ἀσκήσεις. Γεωμετρικαὶ κατασκευαί. 2) Τετράπλευρα. Στοιχεῖα τετραπλευρῶν. Εἶδη τετραπλευρῶν καὶ ιδιότητες αὐτῶν. Ἀσκήσεις.

Γ) Ἐκ τῆς Ἀλγέβρας: 1) Ἐπανάληψις ἐπὶ τῶν πράξεων τῶν σχετικῶν ἀριθμῶν. Ἀσκήσεις. 2) Ἐξάλειψις παρενθέσεων καὶ ἀγκυλῶν. Ἀσκήσεις.

Δ) Ἐκ τῆς ἀριθμητικῆς: 1) Λόγοι, ἀναλογία, ποσὰ μεταβλητά, ποσὰ ἀνάλογα, ποσὰ ἀντίστροφα. Ἀσκήσεις καὶ προβλήματα. 2) Ἀπλὴ καὶ σύνθετος μέθοδος τῶν τριῶν. Ἀσκήσεις καὶ προβλήματα.

Ε) Ἐκ τῆς Γεωμετρίας: 1) Μέτρησις ἐπιφανειῶν. Μονάδες ἐπιφανειῶν. Ἐμβαδὸν ὀρθογωνίου, τετραγώνου, (πυθαγόρειον θεώρημα) παραλληλογράμμου, τριγώνου, τραπεζίου κανονικοῦ πολυγώνου. Ἀσκήσεις καὶ προβλήματα. Μῆκος περιφέρειας καὶ ἔμβαδον κύκλου, προβλήματα.

ΣΤ) Ἐκ τῆς Ἀλγέβρας: 1) Δυναμείας σχετικῶν ἀριθμῶν. Ἀσκήσεις. 2) Πράξεις ἐπὶ μονωνύμων καὶ πολυνύμων. Ἀπλᾶ ἄσκήσεις.

Ζ) Ἐκ τῆς ἀριθμητικῆς: 1) Προβλήματα τόκου. Ὁρισμός, Ὑπολογισμός τόκου, κεφαλαίου, χρόνου ἐπιτοκίου, προβλήματα.

3. Τάξις Γ' (ὥραι 2 καθ' ἑβδομάδα):

Α) Ἐκ τῆς Γεωμετρίας: 1) κάθετοι καὶ πλάγιοι εὐθεῖαι πρὸς ἐπίπεδον. Παράλληλα καὶ τεμνόμενα ἐπίπεδα. Κάθετα καὶ πλάγια ἐπίπεδα. Μέτρησις ὀγκῶν.

Β) Ἐκ τῆς Ἀλγέβρας: 1) Λύσις ἐξισώσεων α' βαθμοῦ. Ἐγγράμματοι ἐξισώσεις.

Γ) Ἐκ τῆς Γεωμετρίας: 1) Πολύεδρα. Πρίσματα, στοιχεῖα καὶ εἶδη αὐτῶν. Παραλληλεπίπεδα, Πυραμίδες,

στοιχεῖα καὶ εἶδη αὐτῶν. Κόλουροι πυραμίδες, μέτρησις πολυέδρων. Ἀσκήσεις. 2) Κύλινδρος, κῶνος. Στοιχεῖα καὶ εἶδη αὐτῶν. Κόλυρος-κῶνος. Μέτρησις αὐτῶν. Ἀσκήσεις. 3) Σφαῖρα, στοιχεῖα αὐτῆς. Σχέσις σφαίρας καὶ ἐπιπέδου. Μέτρησις αὐτῆς. Ἀσκήσεις.

Δ) Ἐκ τῆς Ἀλγέβρας: 1) Μετασχηματισμοὶ γεωμετρικῶν καὶ τεχνικῶν τύπων καὶ ἐπίλυσις αὐτῶν ὡς πρὸς τὰ διάφορα μεγέθη. 2) Γενικὰ καὶ τεχνικὰ προβλήματα ἐπιλυόμενα δι' ἐξισώσεων α' βαθμοῦ.

Ἄρθρον 7.

Φυσικὴ

1. Τάξις Α' (ὥραι 1):

Α) Εἰσαγωγή:

Ἱστορία, ἐξέλιξις, πρόοδος καὶ ἐπιτεύγματα. Ὁρισμός Φυσικῆς. Σώματα ἀπλᾶ καὶ σύνθετα, μόρια, ἄτομα, φυσικοὶ νόμοι. Φυσικὰ καὶ χημικὰ φαινόμενα. Φυσικὰ μεγέθη, μονάδες μετρήσεως τούτων. Εἰδικὸν βάρος καὶ πυκνότης. Κατάστασις ὕλης. Διαίρεσις τῆς Φυσικῆς.

Β) Μηχανικὴ τῶν στερεῶν σωμάτων:

α) Ἱσορροπία τῶν στερεῶν:

Ὁρισμός δυνάμεως, ἰσορροπία δύο δυνάμεων. Μέτρησις δυνάμεως, σύνθεσις δυνάμεων συντρεχουσῶν. Ἀνάλυσις δυνάμεως εἰς δύο συνιστώσας. Σύνθεσις δυνάμεων μὴ συντρεχουσῶν, μὴ παραλλήλων καὶ παραλλήλων. Ροπή δυνάμεως ὡς πρὸς σημεῖον. Ζεύγος δυνάμεων, ροπή ζεύγους. Βάρος, κέντρον βάρους, προσδιορισμός τούτου. Ἱσορροπία στερεοῦ σώματος ἐπὶ ὀριζοντίου ἐπιπέδου, εἶδη ἰσορροπίας, ζεύγος. Εἶδη τούτου.

β) Κίνησις τῶν στερεῶν:

Ἡρεμία, κίνησις, τροχία, διάστημα, ταχύτης, ἐπιτάχυνσις, εὐθύγραμμος ὁμαλὴ κίνησις, Νόμοι αὐτῆς. Εὐθύγραμμος ὁμαλῶς μεταβαλλομένη κίνησις, νόμοι αὐτῆς. Πτώσις σωμάτων, βαρύτης. Κυκλικὴ ὁμαλὴ κίνησις. Κεντρομόλος δύναμις. Φυγοκεντρικὴ δύναμις.

γ) Ἀπλᾶ μηχαναί. Ὁρισμοὶ ἀπόδοσις, μοχλοί, τροχαλῖαι, βαροῦλκον, κεκλιμένον ἐπίπεδον, σφήν, κοχλῖαι, ὀδοντωτοὶ τροχοί.

2. Τάξις Β' (ὥραι 1):

Α) Ἐκ τῆς μηχανικῆς τῶν στερεῶν σωμάτων:

α) Δυναμικὴ. Κίνησις καὶ δυνάμεις. Ἀρχὴ ἀδρανείας, σχέσις μεταξὺ δυνάμεως-μάζης-ἐπιταχύνσεως. Ὁρμὴ δυνάμεως. Ἀρχὴ δράσεως-ἀντιδράσεως-κρούσις. Τριβὰ ἐλίσθησεως, κυλίσεως. Μηχανικὸν ἔργον, ἰσχύς, ἐνέργεια.

β) Ἐλαστικότης τῶν σωμάτων:

Ἐλαστικότης-πλαστικότης τῶν σωμάτων. Τρόποι ἐπιβαρύνσεως καὶ αἱ ἀντίστοιχοι παραμορφώσεις τούτων (ὀλίσθις, ἐφελκυσμοί, λυγισμός, διάτμησις, στρέψις).

Β) Ὑδροστατικὴ:

Ἐλευθέρᾳ ἐπιφάνεια ὑγρῶν. Πίεσις ἐντὸς τῆς μάζης τοῦ ὑγροῦ. Ἀρχὴ Πασκάλ. Ἱσορροπία μὴ ἀναμυγνυομένων ὑγρῶν. Συγκοινωνοῦντα ἀγγεῖα, ἐφαρμογαί. Πίεσις ἀσκουμένη ἐπὶ τοῦ πυθμένου καὶ ἐπὶ πλεονικῶ τοιχώματος. Ἀρχὴ Ἀρχιμήδους. Ὑδραυλικὸν πιεστήριον. Πυκνότης ὕδατος. Πυκνότης ρευστῶν.

Γ) Ἀεροστατικὴ:

Ὁρισμοί, βάρος ἀερίων, ἀτμοσφαιρικὴ πίεσις. Βαρόμετρα, Μανόμετρα.

Τάξις Γ' (ὥραι 1):

Α) Ὑδροκίνητικὴ:

Παροχὴ καὶ ταχύτης κινουμένων ρευστῶν ἐντὸς ἀγωγῶν ἀνοικτῶν ἢ ὑπὸ πίεσιν. Πίεσις κινουμένων ρευστῶν. Τριβὰ κινουμένων ρευστῶν. Ὑδραντλῖαι, σίφωνες.

Β) Θερμότης:

Θερμότης, θερμοκρασία. Πηγαὶ θερμότητος. Διαστολὴ συστολὴ σωμάτων (γραμμικὴ καὶ κυβικὴ). Θερμόμετρα. Εἶδη αὐτῶν. Μονάδες θερμότητος. Εἰδικὴ θερμότης. Τῆξις πῆξις, ἐξαέρωσις, ὑγροποίησης, βρασμός, ἀπόσταξις. Μετάδοσις τῆς θερμότητος δι' ἀγωγῆς, διὰ μεταφορᾶς, δι' ἀκτινοβολίας.

Χημεία—Γλυκά

1. Τάξις Β' (ώραί ἐβδ. 1):

Εισαγωγή:

Α) Τι εἶναι Χημεία. Γεν. Ὁρισμοί. Φυσικὴ καὶ Χημεία. Σκοπὸς τῆς Χημείας. Ἱστορικὴ ἐξέλιξις τῆς Χημείας. Φυσικὰ καὶ Χημικὰ φαινόμενα. Φυσικαὶ καὶ Χημικαὶ ιδιότητες:

Ἐνέργεια, διατήρησις τῆς ὕλης καὶ ἐνέργειαι. Φυσικὰ καὶ Χημικὰ φαινόμενα. Φυσικαὶ καὶ Χημικαὶ ιδιότητες τῶν σωμάτων. Ἀπλὰ καὶ σύνθετα σώματα. Μίγμα-Χημικὴ ἔνωσις. Χημικὴ συγγένεια—Μόρια—Ἀτομα, ἀτομικὸν βάρος. Χημικὰ σύμβολα. Μοριακὸν βάρος.

Μέταλλα—Ἀμέταλλα:

Διαίρεσις τῶν στοιχείων. Τὰ μέταλλα καὶ αἱ ιδιότητες αὐτῶν. Ἐφαρμογαὶ μεταλλικὰ κράμματα. Ἀμέταλλα καὶ ιδιότητες αὐτῶν. Ὄξεα—βάσεις—ἄλατα.

Κυριώτερα ἀμέταλλα:

Ὁξυγόνον, ὕδρογόνον, ὕδωρ. Ὁξυγόνον ιδιότητες χρησιμοποίησις αὐτοῦ. Ὑδρογόνου ιδιότητες, χρησιμοποίησις αὐτοῦ. Ὑδωρ. Ἰδιότητες. Καθαρισμὸς τοῦ ὕδατος. Ἡλεκτρόλυσις τοῦ ὕδατος. Ἰαματικά ὕδατα. Ἀζωτον, ἀήρ. Ἀνθραξ, μορφαὶ εἰς τὴν φύσιν. Ἀδάμας, γραφίτης, γαιάνθραξ. Φυσικαὶ ιδιότητες αὐτῶν. Ἐφαρμογαὶ τῶν διαφόρων μορφῶν τοῦ ἀνθρακος. Διοξειδίου τοῦ ἀνθρακος. Ἰδιότητες. Χρησιμοποίησις, γενικὰ περὶ ὀργανικῶν ἐνώσεων πετρέλαιον, παράγωγα αὐτοῦ, ἀλκοόλαι, αἰθυλικὴ ἀλκοόλη.

Μέταλλα:

Γενικαὶ γνώσεις μεταλλουργίας. Ὑψικάμιννοι. Σίδηρος—Χυτοσίδηρος, χάλυψ, εἰδικοὶ χάλυβες. Χαλκός—μόλυβδος—ἀργίλιον, ψευδάργυρος, κασσιτερός, νικέλιον, χρώμιον, μαγγάνιον, μαγγάνιον, ὑδράργυρος. Ἀσβέστιον, νάτριον, κάλιον. Χρυσός, ἄργυρος, λευκόχρυσος.

Λοιπὰ ἀμέταλλα στοιχεῖα:

Θεῖον, θεϊκὸν ὀξύ, πυρίτιον, διοξειδίου πυριτίου, ὕαλος, ὑδράλος, ἀνθρακοπυρίτιον, σιλικόναι, γλώριον, ὑδροχλωρικὸν ὀξύ, ἰώδιον, βάμμα ἰωδίου.

2. Τάξις Γ' (ώραί ἐβδ. 1):

Γλυκά:

Γλυκὰ οἰκοδομῶν. Ἀσβεστός. Γῦψος, κονιάματα, τιμμένα, ξύλα, πέτρα, ἄμμος, χαλίκι, λιπαντικά, ὀρυκτέλαια, λίπη, ὑγρὰ κοπῆς, γραφίτης. Μονωτικά: Ἀμιάντος, ὕαλοβάμβαξ, ἐβονίτης, καουτσούκ. Πλαστικά συνθετικά. Βακελίτης, περμανίτης, κετσίς καουτσούκ, βουλκανιζάρισμα, θεϊώνωσις. Γλυκὰ κολλήσεως. Κασσιτεροκόλλησις, ἡλεκτρόδια, ἡλεκτροσυγκολλήσεις. ἀσετυλίνη, ἀμιλόκολλα, ἰχθυόκολλες, βόραξ. Χρώματα, βερνίκια, λινέλαιον, μεταλλικὰ χρώματα (μίνιον κλπ.) πλαστικὰ χρώματα. Γλυκὰ καθαρισμοῦ καὶ λειάνσεως. Σάπωνες, διάφορ. σκόναι καθάρσεως. Ὑαλόχαρτον, σμῦρις, σμυριδόπανον, σμυριδόχαρτον.

Ἄρθρον 9.

Ἀγωγή τοῦ πολίτου.

Τάξις Δ' (ώραί 1):

1. Εἰσαγωγή εἰς τὴν ἀγωγὴν τοῦ πολίτου:

Ἡ ἀγωγή τοῦ πολίτου ὡς μόρφωσις τοῦ ἀνθρώπου διὰ τὰς σχέσεις του μετὰ τὴν πολιτείαν καὶ γενικῶς διὰ τὸν δημόσιον βίον του. Σκοπὸς τοῦ μαθήματος. Ἡ κατανόησις τοῦ δημοσίου Ἑλληνικοῦ βίου καὶ ἡ μόρφωσις ἐλευθέρου καὶ νομοταγοῦς πολίτου. Βασικαὶ ἐννοιαί: πολίτης, πολιτεία, ἐλεύθερος πολίτης, ἔθνος, πατρίς, κράτος, δῆμος, κοινότης.

2. Τὸ ἔθνος:

Διάκρισις μεταξὺ ἔθνους, φυλῆς, κοινωνίας. Τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος. Σταθμοὶ τῆς ἱστορίας τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους. Τὸ σημερινὸν Ἑλληνικὸν ἔθνος. Ὁμοεθνεῖς. Ἀπόδημος Ἑλληνισμός. Ἐθνικὴ συνείδησις. Ἐθνικὰ ἰδανικά. Ἐθνικαὶ ἐορταί. Ἐθνικὸς ὕμνος.

3. Πατρίς:

Χώρα καὶ τόπος γεννήσεως. Σημασία τῆς Πατρίδος διὰ τὸ ἄτομον καὶ τὴν οἰκογένειαν. Ἡ Ἰθαγένεια. Σύμβολα τῆς Πατρίδος. Ἡ λατρεία τῆς Πατρίδος εἰς τὴν Ἑλληνικὴν παράδοσιν, θυσίαι καὶ ὕμνος διὰ τὴν πατρίδα. Σχέσεις ἔθνους—Πατρίδος καὶ Κράτους.

4. Κοινότης καὶ Δῆμος:

Τὸ ἄτομον ὡς μέλος τῆς κοινότητος ἢ τοῦ δήμου. Αὐτοδιοικήσεις. Ἐκλέγειν καὶ ἐκλέγεσθαι. Χαρακτηριστικὰ τῆς Κοινότητος ὡς πολιτικῆς ἐνότητος διοικήσεως καὶ ὡς κοινωνικῆς ἐνότητος ζωῆς. Δημοτικά καὶ κοινοτικά ἐκλογαί. Τρωπικὴ πρόδοσις. Τὰ συμφέροντα τοῦ δημότου ἐκ τῆς τοπικῆς προόδου. Τοπικὴ πρωτοβουλία. Ἡ Ἑλληνικὴ παράδοσις εἰς τὸν κοινοτικὸν βίον, κοινοτικὴ ἀνάπτυξις.

5. Κράτος καὶ πολίτευμα:

Κράτος ὡς ἐνότης πολιτικῆς διοικήσεως. Πολίτευμα. Εἶδη πολιτευμάτων. Ἡ θέσις τοῦ ἀτόμου ὡς πολίτου εἰς ἕκαστον εἶδος πολιτεύματος. Τὸ Δημοκρατικὸν πολίτευμα. Ἡ Ἑλληνικὴ παράδοσις τῆς Δημοκρατίας. Βασιλευομένη Δημοκρατία. Σημασία αὐτῆς διὰ τὴν Ἐθνικὴν ἐνότητα.

6. Τὸ κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα:

Ἡ διοίκησις τῶν κοινῶν δι' ἐθνικῶν ἀντιπροσώπων. Κοινοβούλιον. Ἡ Νομοθετικὴ ἐξουσία. Ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία καὶ ἡ Δικαστικὴ ἐξουσία. Ὁ Ἀνώτατος ἄρχων ὡς κρῖκος καὶ συντονιστὴς μεταξὺ τῶν τριῶν λειτουργιῶν.

7. Ὁ Βασιλεὺς:

Ὁ Βασιλεὺς ὡς ἀνώτατος ἄρχων. Καθήμενος καὶ πρόνομα. Τίτλοι. Ἡ Ἑλληνικὴ Βασιλικὴ δυναστεία. Τὸ στέμμα.

8. Ἐκλογή τῶν Βουλευτῶν:

Λαϊκὴ κυριαρχία. Τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν καὶ ἐκλέγεσθαι εἰς τὰς Βουλευτικὰς ἐκλογάς. Τὰ πολιτικὰ κόμματα. Ἐκλογικὰ συστήματα. Ψήφοφορία. Ἡ Βουλὴ.

9. Νομοθεσία:

Σύνταγμα. Νόμοι. Νομοθετικὰ διατάγματα. Ἡ λειτουργία τῆς Βουλῆς. Πρόεδρος τῆς Βουλῆς. Ψήφισις τῶν νόμων. Ἡ ἐφημερίς τῆς Κυβερνήσεως.

10. Ἡ Κυβέρνησις:

Ἡ ἐννοία τῆς Κυβερνήσεως. Πρωθυπουργός, Ὑπουργοί, Ὑφυπουργοί. Ὁ διορισμὸς τῆς Κυβερνήσεως ὑπὸ τοῦ Βασιλέως. Ἡ ἀρχὴ τῆς Πλειοψηφίας. Ἡ ἐμπιστοσύνη τῆς Βουλῆς πρὸς τὴν Κυβέρνησιν. Ἡ ἀντιπολίτευσις.

11. Τὰ Ὑπουργεῖα:

Αἱ ἐκτελεστικαὶ λειτουργίαι τοῦ Κράτους. Διοικήσεις. Τὰ Ὑπουργεῖα καὶ αἱ ἀρμοδιότητες ἐκάστου. Ὁργάνωσις τῶν Ὑπουργείων. Δημόσιοι ὑπάλληλοι. Ἱεραρχία. Καθήκοντα τῶν ὑπαλλήλων πρὸς τὸ Κράτος καὶ τοὺς πολίτας. Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν. Νομαρχία. Νομικὰ πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου.

12. Ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ Κράτους:

Τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν. Ἐσοδα καὶ ἐξοδα τοῦ Κράτους. Εἶδη φόρων. Δασμοί. Ἐφορεῖαι, Ταμεῖα τοῦ Κράτους, Ἐπενδύσεις.

Ὑπουργεῖον Συντονισμοῦ:

13. Κράτος καὶ Παιδεία:

Ἡ Παιδεία ὡς Κρατικὴ λειτουργία. Τὸ Σύνταγμα διὰ τὴν Παιδείαν. Ὑποχρεωτικὴ καὶ προαιρετικὴ Παιδεία. Ἡ Ὁργάνωσις τῆς Παιδείας ἐν Ἑλλάδι. Τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας. Ἡ Ὁργάνωσις τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ Ἐπαγγελματικὴ Ἐκπαίδευσις. Ἡ Νέα Νομοθεσία διὰ τὴν ἐπαγγελματικὴν ἐκπαίδευσιν.

14. Κράτος καὶ Ἔργασία:

Ἡ προστασία τῆς ἐργασίας. Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας. Ἐργατικὴ Νομοθεσία. Τὸ Ὑπουργεῖον Βιομηχανίας. Ἀδεία ἐπαγγέλματος. Σχέσεις τοῦ ἐργαζομένου μετὰ τοῦ Κράτους.

15. Κράτος καὶ Πρόνοια:

Ἡ Πρόνοια ὡς νέα λειτουργία τοῦ Κράτους. Ὁργάνωσις τῆς Προνοίας ἐν Ἑλλάδι. Ἡ δημοσία ὑγεία. Μέτρα διὰ τὴν δημοσίαν ὑγείαν. Καθαριότης. Αἱ ὑποχρεώσεις τοῦ πολίτου. Μέτρα διὰ τὴν λυγρὴν κατοικίαν.

16. Κράτος καὶ Δικαιοσύνη:

Δικαιοσύνη, Δικασταί, ἑνορκοί. Εἶδη ἀδικημάτων. Εἶδη Δικαστηρίων, ποινικὰ ἀστικά, πολιτικά, εἰδικά, διοικητικά. Συμβούλιον Ἐπικρατείας.

17. Ἐσωτερικὴ Ἀσφάλεια:

Ἡ Ὁργάνωσις τῆς ἀσφαλείας εἰς τὰς πόλεις καὶ τὴν

ὑπαίθρων. Ἀστυνομικαὶ διατάξεις. Ἀγορανομικαὶ διατάξεις. Προστασία τῶν ἡθῶν.

18. Ἐθνικὴ Ἀμυνα. :

Ἡ Ἀνάγκη τῆς ὀργανώσεως τῆς Ἐθνικῆς Ἀμύνης. Στρατός, Στόλος, Ἀεροπορία. Τὰ Ἐθνικὰ προβλήματα. Ἐξωτερικοὶ Κίνδυνοι. Συμμαχίαι τῆς χώρας.

19. Σχέσεις μετὰ τοῦ Ἐξωτερικοῦ. :

Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν. Αἱ Πρεσβεῖαι. Τὰ Προξενεῖα. Διεθνεῖς Ὅργανοι. Τὰ Ἡνωμένα Ἔθνη. Τὸ Διεθνὲς Γραφεῖον ἔργασίας. Ἡ Ἑλλάς εἰς τὴν Διεθνῇ κοινότητι.

20. Τὰ προσωπικὰ καὶ πολιτικὰ δικαιώματα τοῦ Πολίτου. :

Ἐλευθερία καὶ Νόμος. Αἱ βασικὲς ἀτομικαὶ ἐλευθερίαι. Ἡ Ἐλευθερία τῆς σκέψεως, τοῦ λόγου καὶ τῆς συνειδήσεως, τοῦ ἐκλέγειν καὶ ἐκλέγεσθαι. Τὸ ἄσυλον τῆς κτοικίας, ἰσότης τῶν πολιτῶν ἔναντι τῶν νόμων. Ἡ συνταγματικὴ κατοχύρωσις τῆς ἐλευθερίας τοῦ πολίτου. Ἀποσπάσματα ἐκ τοῦ συντάγματος.

21. Ὁ τύπος καὶ τὰ μέσα ἐπικοινωνίας :

Ἐφημερίδες, περιοδικὰ. Βιβλία, προκηρύξεις. Ραδιόφωνον. Ἡ κοινὴ γνώμη. Ὁ τύπος ὡς 4η ἐξουσία. Ἡ ἐλευθερία τοῦ τύπου. Ἄρθρα καὶ εἰδήσεις. Ἐλευθερία τῶν πληροφοριῶν. Ὑποχρεώσεις τοῦ τύπου πρὸς ἀληθῶν πληροφοριῶν. Προσοχὴ εἰς τὴν Προπαγάνδαν.

22. Ἀστικά δικαιώματα τοῦ πολίτου :

Οἰκονομία, Ἰδιοκτησία. Κληρονομία. Δικαιώματα συνέρχεσθαι καὶ συνεταιρίζεσθαι. Σωματεῖα. Ἐργατικά δικαιώματα. Δικαιώματα περιθάλψεως.

23. Τὰ καθήκοντα τοῦ πολίτου :

Τήρησις τῶν νόμων καὶ τῶν ἀστυνομικῶν διατάξεων. Ἐκπαιδευτικαί, στρατιωτικαί, οἰκονομικαί, φορολογικαί, ἐκκλησιαστικαί, Κοινωνικαὶ καὶ Ἐθνικαὶ Ὑποχρεώσεις. Ὑποχρεώσεις διατηρήσεως τῆς ἐλευθερίας τοῦ πολίτου καὶ τῆς Πατρίδος.

24. Ἡ πρόοδος τῆς Πολιτείας :

Ἡ συμβολὴ τῷ πολίτου εἰς τὴν ἰσχὺν τῆς πολιτείας καὶ τὴν καλὴν διοίκησιν. Τὰ κατὰ τῆς ἀναρχίας. Ἡ ἁρμονία μεταξὺ καθιζόντων καὶ δικαιωμάτων βάσις τοῦ καλοῦ δημοσίου βίου καὶ τῆς προόδου τῆς Πολιτείας. Ἡ προσπάθεια δημιουργίας τελείας πολιτείας. Ἑλληνικὸν Ἰδνικὸν ἀπὸ τῶν ἀρχαίων χρόνων. Πλάτων. Τὰ σημερινὰ ἰδανικά. Ἐλευθερία τῆς Πατρίδος καὶ εὐημερία τοῦ λαοῦ. Ἐμφασίς ἐπὶ τοῦ πρώτου πρὸ τῆς ἀπελευθερώσεως καὶ ἐν καιρῷ ἔξω-τερικῶν κινδύνων. Ἐμφασίς ἐπὶ τοῦ δευτέρου μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν καὶ ἐν καιρῷ εἰρήνης. Ἡ συμβολὴ τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως εἰς τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἰδανικῶν τούτων.

25. Ὁ Πολίτης καὶ ὁ Ἐθνικὸς Πολιτισμός :

Τὰ γνωρίσματα τοῦ πολιτισμοῦ ἐνὸς λαοῦ. Βιοτικὸν καὶ μορφωτικὸν ἐπίπεδον. Ὑγεία, καθαριότης, παιδεία, θρησκεία, ἐργασία, παραγωγικότης. ὕγιής, ψυχαγωγία. Τεχνικὰ μέσα, ἐπιστήμη, καὶ τέχναι, ἀνώτερον ἡθικὸν ἐπίπεδον, διάδοσις τῶν ὑλικῶν καὶ πνευματικῶν ἀγαθῶν εἰς ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερα ἄτομα. Χῶραι ἀνεπτυγμέναι καὶ ὑπανάπτυκτοι. Ὁ Πολιτισμὸς εἰς τὰ χωρία ὡς δείκτης τοῦ πολιτισμοῦ μιᾶς χώρας. Αἱ ὑποχρεώσεις τῶν πολιτῶν διὰ τὴν ἀνοδὸν τοῦ Ἐθνικοῦ πολιτισμοῦ.

Ἄρθρον 10

Οἰκονομικά

Τάξις Δ' (ᾧραι 1)

1. Εἰσαγωγή.

Ἔννοια. Τὰ Οἰκονομικά ὡς περιγραφή καὶ ἐξήγησις τοῦ οἰκονομικοῦ βίου τοῦ ἀτόμου καὶ τῆς κοινωνίας. Παραγωγή καὶ κατανάλωσις. Σκοπὸς τοῦ μαθήματος τῶν Οἰκονομικῶν. Ἡ κατανόησις τοῦ Οἰκονομικοῦ βίου καὶ καλυτέρα συμβολὴ τῷ ἀτόμῳ εἰς τὴν οἰκονομικὴν του εὐημερίαν καὶ τὴν εὐημερίαν τῆς χώρας του.

2. Ἀγαθὰ καὶ παραγωγή.

Αἱ Οἰκονομικαὶ ἀνάγκαι τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ πλήρωσις αὐτῶν. Τροφή, κατοικία, ἐνδυμασία, ὑγεία, παιδεία, ψυχαγωγία. Γεωργικὰ καὶ βιομηχανικὰ ἀγαθὰ. Ὑπηρεσίαι. Παραγωγή, πρωτογενής, δευτερογενής, τριτογενής.

3. Κατανάλωσις.

Οἰκιακὴ Οἰκονομία. Οἰκογενειακὸς προϋπολογισμός. Ἀγορὰ καὶ παραγωγή ἀγαθῶν καὶ ὑπηρεσιῶν εἰς τὴν οἰκονομείαν. Κατανάλωσις ἔξω τῆς οἰκογενείας.

4. Ἡ ἐργασία :

Καταμερισμὸς τῶν ἔργων, Ἱστορικὴ ἐξέλιξις αὐτοῦ. Τὸ ἐπάγγελμα. Ὁμάδες ἐπαγγελματιῶν. Τὰ τεχνικὰ ἐπαγγέλματα.

5. Τὸ χρῆμα :

Ἀμοιβὴ τῆς ἐργασίας. Ἱστορικὴ ἐξέλιξις. Χρῆμα-νόμισμα, ἀξία. Τιμὰ.

6. Οἱ συντελεσταί.

Πρῶται ὕλαι. Κεφάλαιον. Τεχνικὰ μέσα. Ὁργάνωσις Διοικήσεως-προσωπικὴ ἐργασία. Παραγωγικότης. Ἀμοιβὴ συντελεστῶν παραγωγῆς.

7. Ἡ ἐκβιομηχάνισις.

Χρησιμοποίησις δυνάμεως πρὸς παραγωγὴν ἔργου. Μυτικὴ δύναμις. Ζῶα. Μηχανή. Ἐξέλιξις τῶν μηχανῶν. Ὁ Τεχνικὸς πολιτισμὸς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἀνθρώπου καὶ ὡς ἀπελευθερωτὴς αὐτοῦ. Ἡ ἐκβιομηχάνισις τῆς Ἑλλάδος. Ἡ Τεχνικὴ Παιδεία.

8. Ἡ ἀνταλλαγὴ τῶν ἀγαθῶν. Ἐμπόριον.

Μεταφορὰ προϊόντων. Μέσα συγκοινωνίας. Ἐμπορο-διαμόρφωσις τιμῶν.

9. Ἐπιχειρήσεις.

Ἐἴδη ἐπιχειρήσεων. Βιομηχανικαί, Βιοτεχνικαί, Ἐμπορικαί. Συνεργασίαι. Ἐταιρεῖαι. Συνεταιρισμοί. Παράγοντες ἐπιτυχίας ἐπιχειρήσεως.

10. Ἡ πίστις.

Δάνεια. Τόκος/Τράπεζαι. Γραμμάτια. Συναλλαγματικά.

11. Ἀποταμίευσις :

Φρόνησις εἰς τὴν κατανάλωσιν. Πρόνοια διὰ τὸ μέλλον. Τρόποι ἀποταμιεύσεως. Καταθέσεις. Ἐπενδύσεις.

12. Τὸ Ἀτομικὸν καὶ τὸ Κοινωνικὸν εἰσόδημα :

Ἀνάλυσις. Ἡμερομίσθια, μισθοί, κέρδη κεφαλαίου. Πληρωμαὶ εἰς ὑπηρεσίας. Κοινωνικὸν εἰσόδημα.

13. Βιοτικὸν ἐπίπεδον :

Παράγοντες βιοτικοῦ ἐπιπέδου. Τροφή, ὑγεία, κατοικία, ἐνδυμασία, ψυχαγωγία, μόρφωσις, τεχνικὸς πολιτισμός. Ἀνοδος τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου. Λαοὶ ἀνεπτυγμένοι καὶ ὑπανάπτυκτοι.

14. Οἰκονομικὴ πρόοδος τοῦ ἀτόμου :

Εὐφυΐα, Παιδεία, Οἰκονομία, ἐπιμέλεια, τάξις, ἡθικὸς χαρακτήρ, κοινωνικὴ συμπεριφορὰ, ὀργάνωσις. Παραδείγματα ἐκ τῆς ἱστορίας.

15. Ὁ Ἐθνικὸς Πλοῦτος :

Πηγαὶ πλοῦτου. Ὁ Ἑλληνικὸς Ἐθνικὸς πλοῦτος. Ἀνεκμετάλλευτοι πηγαὶ πλοῦτου. Τὰ τεχνικὰ ἐπαγγέλματα ὡς βάσις τῆς ἐκμεταλλεύσεως τοῦ ἐθνικοῦ πλοῦτου.

16. Ἐθνικὸν Εἰσόδημα :

Συντελεσταὶ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος. Τὸ Ἐθνικὸν Ἑλληνικὸν εἰσόδημα. Αὕξησις αὐτοῦ κατ' ἔτος. Τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα.

17. Πληθυσμὸς καὶ ἀπασχόλησις :

Στενότης γεωργικοῦ χώρου. Τρόποι λύσεως τοῦ προβλήματος τοῦ ὑπερπληθυσμοῦ. Ἐκβιομηχάνισις τῆς χώρας, ἡ βασικὴ λύσις. Μετανάστευσις ἐσωτερικὴ καὶ ἐξωτερικὴ. Ἡ Τεχνικὴ ἐκπαίδευσις βασικὸς παράγων τῆς λύσεως τοῦ προβλήματος.

18. Ἡ ἀγορὰ τῆς ἐργασίας :

Ἀνειδίκευτοι καὶ εἰδίκευμένοι ἐργάται. Ἀμοιβὴ αὐτῶν. Διαμόρφωσις μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων. Ἀλλαγὴ ἐπαγγελμάτων. Μετεκπαιδευσις.

19. Προστασία τῆς Ἐργασίας :

Τὰ κυριώτερα σημεῖα τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας ὡς πρὸς τὴν οἰκονομικὴν προστασίαν τοῦ ἐργαζομένου.

20. Κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις :

Περιγραφή τοῦ συστήματος Ι.Ι.Α. Τ.Ε.Β.Ε. κλπ. καθιζόντα καὶ δικαιώματα ἐργαζομένων ἔναντι τῶν ἀσφαλιστικῶν ταμείων.

21. 'Επαγγελματικά ὀργανώσεις :

Συνδικαλισμὸς 'Ελεύθερος Δημοκρατικὸς Συνδικαλισμὸς.

'Η Συνδικαλιστικὴ ὀργάνωσις ἐν 'Ελλάδι.

22. Οἰκονομικαὶ σχέσεις τῆς 'Ελλάδος μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ :

'Εξωτερικὸν ἐμπόριον. Συνάλλαγμα. 'Εμπορικὸν ἰσοζύγιον. Ἀδελφοὶ πόροι.

23. Κοινὴ Ἀγορά :

'Ανταλλαγὰ ἀγαθῶν καὶ ἐργασίας. Ὑποχρεώσεις καλῆς ποιότητος προϊόντων καὶ ὑπηρεσιῶν. 'Η συμβολὴ τῆς τεχνικῆς 'Εκπαιδύσεως καὶ τῶν 'Ελλήνων Τεχνιτῶν.

24. 'Η Οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις τῆς χώρας.

Συγκοινωνία. Γεωργία. Ἐξηλεκτρισμὸς, ἐκβιομηχάνισις. Τουρισμὸς. Μεγάλα σύγχρονα ἔργα.

25. Οἰκονομία καὶ Παιδεία :

'Η Παιδεία ὡς θεμέλιον τῆς Οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως. Ἰδιαίτερος σημασία τῆς τεχνικῆς παιδείας, ὁ καλὸς τεχνίτης ὡς παράγων προόδου τῆς χώρας.

"Αρθρον 11

'Υγιεινὴ-Ἀσφάλεια ἐν τῇ ἐργασίᾳ

Τάξις Γ' (ᾧραι 1) :

1. Σύστασις τοῦ σώματος τοῦ ἀνθρώπου. Κύτταρα ἰστοί-ὄργανα-ὀργανικὰ συστήματα.

2. Πῶς διεξάγεται ἡ ἐργασία. 'Η ἀνθρωπίνῃ φυσικὴ ἐνεργητικότης. Ὅσῳ, μῦες, τένοντες, νεῦρα κινήτρια, αἰσθητήρια ἐγκέφαλος. Συντονισμὸς ὀφθαλμοῦ καὶ κινήσεως. Γενικότητες. Τί εἶναι ἡ ὑγιεινὴ. Σπουδαιότης αὐτῆς, σημασία τήρησεως κανόνων ὑγιεινῆς διὰ τὴν ἀτομικὴν καὶ τὴν κοινωνικὴν εὐημερίαν ἐν τῇ ἐργασίᾳ.

3. Σκελετὸς τοῦ ἀνθρώπου. Προφύλαξις, πρῶται βοήθειαι. Πῶς ἀποφεύγεται ἡ κύφωσις, ἡ σκολίωσις, ἡ λόρδωσις. Πλατυποδία. Πρῶται βοήθειαι εἰς διαστρέμματα, κατάγματα κλπ.

4. Λειτουργίαι καὶ ὑγιεινὴ τοῦ μυϊκοῦ συστήματος. Σημασία τῆς γυμναστικῆς γενικῶς καὶ εἰδικώτερον διὰ τὸν ἀνῆλικον τεχνίτην τὸν εἰς κλειστοὺς χώρους ἐργαζόμενον τὸν εἰς μεμολυσμένην ἀτμόσφαιραν ἐργαζόμενον κ.λ.π.

5. Περί κοπώσεως, μάλιστα δὲ τῆς μυϊκῆς. Πῶς γεννᾶται. Συμπτώματα, ποῖα τὰ ἀποτελέσματα τῆς ὑπερκοπώσεως. Πῶς αἱρεται ἡ φυσιολογικὴ κόπωσις. Σημασία τοῦ καθαροῦ ἀέρος, τῆς ἀναπαύσεως καὶ τοῦ ὕπνου. Ὑγιεινὴ τοῦ ὕπνου, διάρκεια κλπ.

6. Λειτουργία καὶ Ὑγιεινὴ τοῦ Δέρματος. Σημασία τοῦ δέρματος. Ἀδελφὸς διαπνοὴ καὶ σημασία τῆς καθαριότητος τοῦ σώματος, τῶν χειρῶν, τῶν ὀνύχων τοῦ τριχωτοῦ τῆς κεφαλῆς, τῶν ποδῶν. Καταπονήσεις, πρῶται βοήθειαι εἰς ἐγκαύματα.

7. Λειτουργία καὶ ὑγιεινὴ τῆς ἀναπνοῆς. Κυκλοφορικὸν σύστημα. Σύστασις ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος. Μονοξειδίου, διοξειδίου τοῦ ἀνθράκος. Σημασία ἀερισμοῦ. Δηλητηριάσεις διὰ τῆς ἀναπνευστικῆς ὁδοῦ. Μολύνσεις τοῦ ἀέρος ἐκ προϊόντων βιομηχανικῆς προελεύσεως, ἀναθυμιάσεις βόθρων καὶ ἐγκαταστάσεων ἀποχετεύσεως. Ἀσφυξία καὶ πρῶται βοήθειαι κατ' αὐτήν. Ἀτομικὰ μέτρα προφύλαξεως ἀπὸ ἐπαγγελματικῶν δηλητηριάσεων καὶ μολύνσεων. Τραυματισμοί. Αἱμορραγία. Ἀσπξία.

7α. Ἄλλαι δηλητηριάσεις εἰς τοὺς χώρους τῆς ἐργασίας: α) κλειστοὶ χώροι, β) ἐργασία ἐν ὑπαίθρῳ-δήγματα ἐρπετιδῶν, δηλητηριάσεις ἐκ φυτῶν. Πρῶται βοήθειαι. Μολύνσεις ὑδάτων δυνάμεναι νὰ προέλθωσιν ἐξ ἀποχετεύσεων, ἀκαθάρτων ὑδάτων κ.λ.π.

8. Λειτουργία καὶ ὑγιεινὴ τῆς θρέψεως. Ὅργανα πέψεως καὶ πεπτικῆς λειτουργίας. Σκοπιμότης τῆς θρέψεως. Εἶδη τροφῶν καὶ θρεπτικῶν οὐσιῶν. Περί θερμίδων. Βιταμῖναι. Εὐωνοὶ καὶ θρεπτικαὶ τροφαί. Ὑγιεινὴ τῆς πέψεως, σημασία τῆς μασήσεως, σημασία τῆς ἀναπαύσεως. Θαλάσσια λουτρά καὶ λειτουργία τῆς πέψεως. Πεπτικὰ διαταραχαὶ καὶ πρῶται βοήθειαι κατ' αὐτάς. Ἐμμετοὶ, κωλικὸι κλπ. Τροφικαὶ δηλητηριάσεις καὶ αἷτια αὐτῶν. Δηλητηριάσεις ἐξ οἰνοπνευματῶδων. Ἀλκοολισμὸς καὶ ἐπακόλουθα αὐτοῦ διὰ τὴν ὑγείαν τὴν ἀπόδοσιν καὶ τὴν κοινωνικὴν ζωὴν.

9. Ὑγιεινὴ καὶ σημασία τῆς στοματικῆς κοιλότητος. Καθαριότης τοῦ στόματος καὶ τῶν ὀδόντων. Διατήρησις καὶ προφύλαξις τῶν ὀδόντων. Ὑλικά καὶ ὀρθοὶ τρόπος-καθαρισμοῦ τῶν ὀδόντων. Φθοραὶ καὶ κίνδυνοι ἐκ συγκρατήσεως ὑλικοῦ διὰ τῶν ὀδόντων.

10. Γενετήσιος λειτουργία καὶ Ὑγιεινὴ. Σπουδαιότης τῆς λειτουργίας κίνδυνοι, πρόληψις, προφύλαξις.

11. Ὑγιεινὴ τῶν αἰσθητηρίων, μάλιστα δὲ τοῦ ὀπτικοῦ ὀργάνου. Σημασία τῆς καθαριότητος. Ἐπαγγελματικὰ κίνδυνοι καὶ προφύλαξις. Τὰ λοιπὰ αἰσθητήρια ὄργανα, σημασία τῶν διὰ τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἀπόδοσιν τῆς ἐργασίας. Ὑγιεινὴ προφύλαξις.

12. Ἡ ἀσφάλεια ἐν τῇ ἐργασίᾳ. Σημασία τῆς προφύλαξεως ἀπὸ τῶν ἐπαγγελματικῶν κινδύνων διὰ τὸ ἄτομον, τὴν οἰκογένειαν κλπ.

Α) Ὑγιεινὴ καὶ ἀσφάλεια τῆς ἐνδυμασίας : α) Ὑγιεινὴ ἀμφίεσις καὶ ὑπόδησις. Εἰδικὴ ἀμφίεσις τῆς ἐργασίας καὶ σημασία τῆς ἀπὸ πλευρᾶς ἀτυχημάτων. β) Προφυλακτικὰ ἐξαρτήματα ἐνδυμασίας (γάντια, ὑποδήματα, ζῶναι ἀσφαλείας, καλύμματα κεφαλῆς κλπ. Σημασία καὶ ἀνάγκη χρησιμοποίησός των.

Β) Ἄλλοι ἐπαγγελματικοὶ κίνδυνοι. Σημασία διὰ τὴν πρόληψιν ἀτυχήματος, τῆς τάξεως ἐν τῇ ἐργασίᾳ τῆς συντηρήσεως τῶν μηχανημάτων καὶ ἐργαλείων τοῦ ὀρθοῦ χειρισμοῦ ἐργαλείων καὶ μηχανημάτων, τῆς ὀρθῆς καὶ μετὰ προσοχῆς χρήσεως τῶν ὑλικῶν. Σημασία τῆς συμμορφώσεως πρὸς τοὺς κανονισμοὺς ἀσφαλείας καὶ τὰς ὁδηγίας. Ἀνάγκη χρήσεως ἀτομικῶν μέσων προστασίας. Τὰ συνηθέστερα αἷτια διὰ τὰ ὁποῖα ἀποφεύγεται ἡ χρῆσις τῶν ἐξαρτημάτων καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τῶν μέτρων ἀσφαλείας.

Γ) Ἀτυχήματα ἐκ τῆς ἡλεκτρικῆς ἐνεργείας. Ἡλεκτροπληξία. Πρόληψις πρῶται βοήθειαι.

Δ) Θερμοπληξία. Ἡλίσσις. Πρόληψις καὶ πρῶται βοήθειαι.

Παρατηρήσεις καὶ ὁδηγίαι :

Διὰ τὴν ἀσφάλειαν ἐν τῇ ἐργασίᾳ σημασίαν ἔχει περισσότερο ἢ ἡ θεωρητικὴ ἀνάπτυξις τῶν κινδύνων, ἡ ἐγκαιρὸς ἀπόκλισις τῶν ὑγιῶν ἔξεων ἐργασίας καθὼς καὶ ἡ ἀσκήσις τῶν μαθητῶν εἰς τὸν ὀρθὸν τρόπον χρησιμοποίησεως τῶν ἐργαλείων, ἡ ἐπίμονος ἐκγύμνασις εἰς τὴν πρότυπον κίνησιν. Ἡ σημασία τῶν σημείων τούτων δέον νὰ ἐξαίρεται ἐκάστοτε εἰς τοὺς μαθητευομένους κατὰ τε τὴν ἐπιδείξιν τῶν ὀρθῶν κινήσεων καὶ χρήσεως ἐργαλείων καὶ μηχανημάτων καὶ κατὰ τὴν πρακτικὴν αὐτῶν ἐξάσκησιν ἐν τῷ μηχανουργεῖῳ.

Ἡ ὅλη ὕλη τοῦ μαθήματος τῆς Ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας ἐν τῇ ἐργασίᾳ ἀποτελεῖ ἐν πολλοῖς σύνθεσιν καὶ πραγματοποίησιν γνώσεως, αἱ ὁποῖαι εἴτε ἐδιδάχθησαν ἐμπειρικῶς καὶ ἐπ' εὐκαιρίᾳ κατὰ τὴν πρακτικὴν τῶν μαθητῶν ἐξάσκησιν εἴτε ἐπετέλεσαν ἐφαρμογὰς τῆς ὕλης ἄλλων μαθημάτων (Χημείας, Ἡλεκτροτεχνίας κλπ.).

Κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς ὑγιεινῆς, αἱ ἐπὶ μέρους λειτουργίαι δύνανται νὰ παρομοιάζωνται, πρὸς οἰκείαν εἰς τοὺς μαθητὰς συστήματα τῆς τεχνικῆς, μηχανᾶς κλπ. ἀντλίας, μοχλοῦς κλπ. τονιζομένης οὐχ ἥττον τῆς διαφορᾶς τοῦ ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ ἀπὸ τῶν τεχνικῶν κατασκευῶν.

Κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν ἀτυχημάτων δὲν ἐπιτρέπεται χρησιμοποίησις μακαβρίων εἰκόνων καὶ γενικῶς.

"Αρθρον 12

Μηχανουργικὴ Τεχνολογία

1. Τάξις Α' (ᾧραι 2) :

Α. Συστήματα μετρήσεως-Ἀσκήσεις.

Β' Ἐργαλεῖα Τεχνίτου ὑδραυλικῶν ἐγκαταστάσεων.

α) ἐργαλεῖα μετρήσεως (μέτρον, μετροταινίαι, βερνιέρος)

β) ἐργαλεῖα χαράξεως (σημαδευτήρι διαβήτη, πόντες, πῆχυν, ὀρθὴ γωνία, ἀλφάδια)

γ) ἐργαλεῖα συγκρατήσεως (σφιγκτήρες μέγγενες)

δ) ἐργαλεῖα κρούσεως (σφυριά, βαροῦλκα, ξυλόσφυρα)

ε) ἐργαλεῖα διατρήσεως (βελόνια καλέμια)

στ) ἐργαλεῖα κοπῆς (κοπίδια, ζουμπάδες, πριόνια,

ψαλίδια, λίμες, κόφτρες, πένσες, τσιμπίδια τρυπάνια)
 ζ) εργαλεία σπειρώσεως (βιδολόγοι, κολαούζα).
 η) εργαλεία κοπής σωλήνων (σωληνοκόπται, μαντε-
 μοκόπται)

θ) εργαλεία σωλήνων (κουμπχοροί μέγγενες)
 ι) εργαλεία συσφίξεως κοχλιών-περικοχλιών (κλει-
 δια γαλλικά, κλειδιά γερμανικά ειδικά κατσαβίδια)
 ια) εργαλεία στρέψεως σωλήνων (σωληνοκάβουρες,
 τσιμπίδια, παπαγάλοι).

2. Τάξις Β' (ὥραι 1) :

ιβ) εργαλεία καλαφατίσματος
 ιγ) κτιμινέτα (βενζίνης, ύγρεσιών)
 ιδ) Ταπώνια
 ιε) πρέσες
 ιστ) φορητή κάμινος μετὰ φουσεροῦ
 ιζ) συσκευή ὀξυγόνου ἀσετυλίνης
 Γ' Ὑλικά ὑδραυλικῶν ἐγκαταστάσεων.

σωλήνες μαῦροι (γαλβανισμένοι, μετὰ ραφῆς-ἀνευ ρα-
 φῆς-χυτοσιδηροί, μολύβδινοι, χάλκινοι, ὀρειτάλκινοι, πη-
 λιοι, σιμέντινοι, ἀμιαντοσιμέντινοι)

Λαμαρινόφυλλα (γαλβανισμένα-μαῦρα)

Ἄρθρον 13

Ἐγκαταστάσεις Ὑδρεύσεως

1. Τάξις Β' (ὥραι 3) :

Α) ὙΛΙΚΑ-ἐξαρτήματα ἐγκαταστάσεων ὑδρεύσεως
 α) σωλήνες
 β) ἐξαρτήματα ἀπλᾶ (μοῦφες-γωνίες, τάφ, συστολαί
 κλπ.) σκέτα κορδονέτα, μαῦρα γαλβανισμένα)
 γ) ειδικὰ ἐξαρτήματα (διακόπται ρακὸρ-βάννες, φλάν-
 τζες κλπ.)

Β) Μέρη ἐγκαταστάσεως ὑδρεύσεως.

α) Δίκτυον ψυχροῦ ὕδατος. (μονοκατοικίας καὶ πολυ-
 κατοικίας)

2. Τάξις Γ' (ὥραι 2) :

β) Δίκτυον θερμοῦ ὕδατος : (ἐκ θερμοσίφωνος ἐκ μπόυ-
 λερ)

γ) Δίκτυον ὕδατος σβέσεως πυρᾶς.

3. Τάξις Δ' (ὥραι 3) :

δ) Τροφοδότησις ὑδραυλικῶν ὑποδοχέων διὰ ψυχροῦ
 ὕδατος.

ε) Τροφοδότησις ὑδραυλικῶν ὑποδοχέων διὰ θερμοῦ
 ὕδατος.

Ἡ ὕλη θὰ βασίζεται ἐπὶ τοῦ κανονισμοῦ ἐσωτερικῶν
 ὑδραυλικῶν ἐγκαταστάσεων (Δ/μα 23-6-1936) καὶ θὰ
 συμπληροῦται δι' ἐπιδείξεως τῶν ἀναγκαίων σχεδίων. Σχέ-
 δια πρὸς ἀσκήσιν των θὰ ἐκπονοῦν καὶ οἱ μαθηταί.

Γ) Τὸ ἐξωτερικὸν δίκτυον. Αἱ πηγαί, τὰ φρέατα, τὰ
 ὀμβρία ὕδατα. Ἡ δεξαμενὴ. Αἱ σωληνώσεις. Οἱ μετρηταί.
 Ἡ σύνδεσις μετὰ τῶν ἐσωτερικῶν δικτύων.

Δ) Αἱ ἐγκαταστάσεις ἀρδέσεως φυτειῶν.

Ἄρθρον 14

Ἐγκαταστάσεις ἀποχετεύσεως

1. Τάξις Γ' (ὥραι 2) :

Α) Ὑλικά-ἐξαρτήματα ἐγκαταστάσεως ἀποχετεύσεως.
 α) σωλήνες, β) ἐξαρτήματα, μικροὺλικά.

Β) Μέρη ἐγκαταστάσεως ἀποχετεύσεως

α) Εἶδη ὑγιεινῆς : (Λουτήρες, νιπτήρες, λεκάναι, μπιν-
 τέδες, νεροχῦται)

β) δίκτυον ἀποχετεύσεως λουτροῦ-ἐπιφανείας δαπέδου.

2. Τάξις Δ' (ὥραι 3) :

γ) Δίκτυον ἀποχετεύσεως νεροχύτου-λιποσυλλέκτης.

δ) Δίκτυον ἀποχετεύσεως ἔξω οἰκοδομῆς : Σωληνώ-
 σεις ἐπὶ τοίχων-τάπες καθαρισμοῦ. Σωληνώσεις ὑπογείου,
 φρεάτια καθαρισμοῦ.

Ὁ Μηχανικὸς σίφων καὶ τὸ φρεάτιον αὐτοῦ. Ὁ ἐξαε-
 ρισμὸς τοῦ δικτύου ἀποχετεύσεως. Ἡ μίκα. Βόθρος ση-
 πτικός, ἀπορροφητικός. Ἡ ὅλη διδασκαλία θὰ βασίζεται
 ἐπὶ τοῦ κανονισμοῦ ἐσωτερικῶν ὑδραυλικῶν ἐγκαταστάσεων
 (Δ/μα 23.5.1936) καὶ θὰ συμπληροῦται μετὰ τῶν ἀπαι-
 τήτων σχεδίων, πὰ ὅποια πρὸς ἀσκήσιν των θὰ ἐκποιῶνται
 καὶ ὑπὸ τῶν μαθητῶν).

Ἄρθρον 15

Ἐγκαταστάσεις Κεντρικῆς Θερμάνσεως

1. Τάξις Γ' (ὥραι 2) :

Ι. Εἰσαγωγή :

Α) Θερμότης-Θερμοκρασία-μέτρησις αὐτῶν, τρόποι
 μεταδόσεως θερμότητος. Συντελεσταὶ θερμοπερατότητας
 τῶν ὑλικῶν. Αἱ κανονικαὶ θερμοκρασίαι τῶν χώρων. Ἡ
 ὠριαία θερμοαπώλεια τῶν χώρων.

Β) Θερμάνσεις κατὰ χώρους.

α) Δι' ἐστίας, β) Διὰ φωταερίου, γ) Δι' ἤλεκτρισμοῦ.

δ) διὰ θερμάστρας.

Γ) Ἡ Κεντρικὴ θέρμανσις. Ὅρισμός καὶ τὰ εἶδη τῆς
 Κεντρικῆς θερμάνσεως.

ΙΙ. Ὑλικά ἐξαρτήματα Κεντρικῆς θερμάνσεως.

Α) Σωλήνες

Β) Ἐξαρτήματα ἀπλᾶ (μοῦφες-γωνίες, τάφ, συστολαί)
 κλπ.

Γ) Εἶδικα ἐξαρτήματα (Διακόπται, ρακὸρ, φλάντζες
 βάννες κλπ.)

Δ) Μικροὺλικά.

2. Τάξις Δ' (ὥραι 4)

ΙΙΙ. Μέρη ἐγκαταστάσεως κεντρικῆς θερμάνσεως :

Α) Θερμαντικὰ σώματα, ρυθμιστικὴ βαλβίς, ρακὸρ,
 βαλβίς ἐξαερισμοῦ, συστολαὶ τύπου Ἀμερικῆς, στηρίγματα
 τοίχου, στηρίγματα δαπέδου.

Β) Δοχεῖον διαστολῆς, δεξαμενὴ φλοτέρ, διακόπτης,
 ὑπερχεῖλσις.

Γ) Δεξαμενὴ πετρελαίου : αὐτόματος πλωτήρ, γραμμὴ
 ἐξαερισμοῦ, γραμμὴ τροφοδοτήσεως κχυστήρος, γραμμὴ
 πληρώσεως, κρουνοῦ ἐκκενώσεως, δείκτης, πασότης περιε-
 χομένου πετρελαίου.

Δ) Λέβης, εἶδη λεβήτων (ὡς πρὸς τὸ εἶδος ὑλικοῦ των,
 ὡς πρὸς τὸ μέγεθος, ὡς πρὸς τὴν καύσιμον ὕλην, ὡς πρὸς
 τὸν φορέα θερμότητος) ὄργανα λέβητος (μανόμετρον, θερ-
 μόμετρον).

Ε) Καυστήρ. Εἶδη καυστήρων, ὄργανα καυστήρων.

ΣΤ) Κυκλοφορητής

Ζ) Καπνοδόχος. Εἶδη καπνοδόχων, θυρίδες καθαρισμοῦ.

ΙV. Κεντρικὴ θέρμανσις δια θερμοῦ ὕδατος :

Α) Θέρμανσις διὰ βαρύτιτος (διανομὴ ἐκ τῶν ἄνω,
 διανομὴ ἐκ τῶν κάτω, μικτὴ διανομὴ). Σχηματικαὶ παρα-
 στάσεις δικτύων.

Β) Θέρμανσις δι' ἀντλίας. Σχηματικαὶ παραστάσεις,
 παραστάσεις, δικτύων.

Γ) Οἱ θύλακες ἀέρος εἰς τὰ δίκτυα. Ὁ ἐξαερισμὸς τοῦ
 δικτύου.

Σημειώσεις : Οἱ μαθηταὶ θὰ ἐκπονοῦν πρὸς ἀσκήσιν
 των τὰ ἀναγκαῖα σχέδια.

Ἄρθρον 16

Ἡλεκτροτεχνία

Τάξις Δ' (ὥραι 1) :

Α) Φύσις τοῦ ἤλεκτρισμοῦ

Β) Βασικαὶ ἔννοιαι τοῦ ἤλεκτρισμοῦ. Ἡλεκτρικὸν
 δυναμικόν. Ἡλεκτρικὴ τάσις. Ἐντασις τοῦ ἤλεκτρου
 ρεύματος. Ἡλεκτρικὴ ἀντίστασις. Ἡλεκτρικὸν κύκλωμα

Γ) Νόμος τοῦ Ὡμ. Πτώσις τῆς τάσεως εἰς τοὺς ἀγω-
 γούς. Βραχυκύκλωμα.

Δ) Συνδεσμολογία ἐν σειρᾷ, ἐν παραλλήλῳ μικταί.

Ε) Τάσις καὶ ἔντασις ἐναλλασσομένου ρεύματος

ΣΤ) Μονοφασικὸν ρεῦμα

Ζ) Τριφασικὸν ρεῦμα

Η) Ἀγωγοὶ-καλώδια. Σωληνώσεις. Ἀσφάλεια. Δια-
 κόπται καὶ ρευματοδόται.

Αὐτόματοι διακόπται, αὐτόματοι ἀσφάλεια. Γειώσεις.

Θ) Κίνδυνος ἐκ τοῦ ἤλεκτρου ρεύματος. Προστασία.
 Προληπτικὰ μέτρα. Πρῶται βοήθειαι.

Ἄρθρον 17

Σχέδιον

Τάξις Α' (ὥραι 3) :

Α) Εἰσαγωγή-Ὅρισμός-Σκοπός

Β) Τεχνική του σχεδίου

Γ) Κυριώτερα έργα εἰς καὶ μέσα σχεδιάσεων, τρόπος συντηρήσεως καὶ χρήσις αὐτῶν (μολύβια, γραμμοσύρται διαβῆται, χάρακες, τρίγωνα κ.λ.π.)

Δ) Γραμμαὶ σχεδιάσεως (εἶδη γραμμῶν. πλήρης, ἐστιγμένη, διχασκομένη, ἄξονική, φαιταστική βοηθητική ἢ προβολῶν. Διαστάσεων.

Ε) Γράμματα-ἀριθμοὶ

ΣΤ) Σχεδιάσεις ἀπλῶν γεωμετρικῶν κατασκευῶν

Ζ) Ὅψεις ἐνὸς ἀντικειμένου (κάτοψις, πρόσοψις, τομαί) Σχεδιάσεις γεωμετρικῶν σχημάτων (κύβου, κυλίνδρου, κωνοῦ, πυραμίδος σφαίρας κλπ.)

Η) Περὶ κλίμακος, Συνήθεις χρησιμοποιούμεναι κλίμακες εἰς τὸ σχέδιον (1: 1,1: 2, 1: 5, 1, 10, 1: 20, 1: 25, 1: 50, 1: 100).

Μετατροπὴ φυσικοῦ μεγέθους εἰς διαστάσεις ὑπὸ κλίμακα καὶ ἀντιστρόφως.

Θ) Σχεδιάσεις ἀπλῶν κατοικιῶν, ἐξ ἐνός, δύο, τριῶν κτλ. δωματίων εἰς πρόσοψιν, κάτοψιν καὶ τομὴν μετὰ διαστάσεων ὑπὸ κλίμακα 1:50.—

Ι) Σχεδιάσεις βύθρων (ἀπορροφητικοῦ, στεγανοῦ—σηπτικοῦ) ἐν κατόψει καὶ ἐν τομῇ).

"Ἀρθρον 18

Ὁργάνωσις τοῦ Ἐπαγγέλματος τοῦ Ὑδραυλικοῦ Τεχνίτου Τάξις Δ' (ὥραι 1) :

1. Προμέτρησις. Βασικαὶ τιμαὶ ὕλικῶν—ἡμερομισθίων. Ἀνάλυσις τιμῶν. Τιμολόγιον. Συγγραφὴ ὑποχρεώσεων. Προϋπολογισμός. Ἐπιμέτρησις. Τελικὸς λογαριασμός. Παραλαβὴ ἔργου.

2. Σύνταξις προσφορᾶς βάσει μελέτης τοῦ ἔργου (ὕδρευσεως, ἀποχετεύσεως, κεντρικῆς θερμάνσεως).

3. Βιομηχανίαι καὶ βιοτεχνίαι ὑδραυλικῶν ἔργων.

"Ἐμποροὶ χονδρικῆς καὶ λιανικῆς πωλήσεως ὑδραυλικῶν εἰδῶν—Παραγγελειοδόχοι.

4. Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐταιρεία Ὑδάτων. Αἱ ὑπηρεσίαι ὕδρευσεως τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων.

5) Ὁρθὴ τήρησις συμφωνίας—Ποινικαὶ ρήτραι.

Συμπεριφορὰ πρὸς ἐργοδότην καὶ πελάτην του. Ἐπαγγελματικὸν ἥθος ἐν γενεῇ.

6. Ἡ σημασία τῶν ὑδραυλικῶν ἐγκαταστάσεων διὰ τὸ βιοτικὸν καὶ πολιτιστικὸν ἐπίπεδον. Ἡ παρ' ἡμῖν ὑφιστάμενη κατάστασις μετὰ τὰ θέματα ὕδρευσεως, ἀποχετεύσεως καὶ θερμάνσεως.

"Ἀρθρον 19.

Ἐργαστηριακαὶ Ἀσκήσεις.

Αἱ κάτωθι ἀναφερόμεναι ἀσκήσεις τῶν μαθητῶν ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ τῆς Σχολῆς θὰ τελοῦνται καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν φοιτήσεως εἰς ὅλας τὰς τάξεις τιθεμένων βαθμιαίως πολυπλοκωτέρων θεμάτων.

Μέτρησις τιμῶν διὰ μέτρου καὶ μετροταινίας μέτρησις παχῶν ἐλασμάτων καὶ διαμέτρων διὰ τοῦ βερνιέρου.

Χάραξις ἐπὶ φύλλων λαμαρίνης διαφόρων γεωμετρικῶν σχημάτων τῇ βοήθειᾳ τῶν ἐργαλείων χαράξεως.

Διατρήσεις φύλλων λαμαρίνης.

Κοπαὶ σωλῆνων σιδηρῶν, χυτοσιδηρῶν, μολυβδίνων, πηλίνων, σιμεντίνων. Σπειρώματα (βόκτες) ἐπὶ σιδηροσωλῆνων διαφόρων διαμέτρων.

Κάμψις σιδηροσωλῆνων.

Σύσφυξις κοχλιῶν περικοχλιῶν σωλῆνων διαφόρων διαμέτρων διὰ τῶν ἐξαρτημάτων.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Ἰουνίου 1963

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΓΡ. ΚΑΣΙΜΑΤΗΣ